

Votaziun federala dals 4 da december 1994

Explicaziuns dal cussegl federal

Objects da la votaziun

Assicuranza da malsauns (lescha)

Cun la nova lescha federala davart l'assicuranza da malsauns vulan cussegl federal e parlament pussibilitar mesiras efficazias cunter l'augment dals custs sin il sector da la sanadad e restabir la solidaritad en l'assicuranza da malsauns.

Explicaziuns pag. 2-8

Text da la votaziun pag. 21-57

Assicuranza da malsauns (iniziativa)

L'iniziativa dal pievel «per ina sauna assicuranza da malsauns» ha la medema finamira sco la lescha. Ella pretenda dentant ina furmazion da noss sistem da cassas da malsauns che va memia lunsch ed ina finanziaziun problematica. Cussegl federal e parlament la refusan per quest motiv.

Explicaziuns pag. 2, 9-13

Text da la votaziun pag. 10

Mesiras repressivas en il dretg dals esters

Sche nus vulain mantegnair nossa politica umana e liberala vers requirents d'asil ed esters, stuain nus cumbatter ils abus pli efficaziamain. La lescha federala davart mesiras repressivas en il dretg dals esters vul cuntanscher questa finamira cun diversas mesiras. Cunter quella lescha esi vegni prendi il referendum.

Explicaziuns pag. 14-20

Text da la votaziun pag. 58-63

Emprim e segund project:

Lescha davart l'assicuranza da malsauns ed iniziativa dal pievel «per ina sauna assicuranza da malsauns»

Dus projects – in tema

Il 4 da december 1994 vegni votà davart dus projects ch'èn da gronda muntada per la futura regulaziun da l'assicuranza da malsauns en Svizra. I sa tracta

- da la nova lescha davart l'assicuranza da malsauns (LAM), cunter la quala igl è vegni preni il referendum, e
- da l'iniziativa dal pievel «per ina sauna assicuranza da malsauns».

L'emprima dumonda da la votaziun sa cloma:

Vulais Vos acceptar la lescha federala dals 18 da mars 1994 davart l'assicuranza da malsauns?

Il parlament ha approvà la lescha cun gronda majorità, il cussegl naziunal cun 124 cunter 38 vuschs, il cussegl dals chantuns cun 35 cunter ina vusch.

La segunda dumonda da la votaziun sa cloma:

Vulais Vos acceptar l'iniziativa dal pievel «per ina sauna assicuranza da malsauns»?

Il parlament ha refusà l'iniziativa cleramain, il cussegl naziunal cun 104 cunter 42 vuschs, il cussegl dals chantuns cun 41 cunter 2 vuschs.

Scenaris da votaziun

I vegn votà separadamain davart la lescha e l'iniziativa. Tge succeda mintgamai suenter ils divers resultats da la votaziun?

Gea a la lescha e Na a l'iniziativa: Questa soluziun recumondan cussegl federal e parlament. La nova lescha va en vigur probablamain il 1. da schaner 1996.

Gea a la lescha e Gea a l'iniziativa: Er en quest cas va la lescha en vigur il 1996. A basa da l'iniziativa costituziunala sto danovamain vegnir introducida ina revisiun da la lescha.

Na a la lescha e Gea a l'iniziativa: Las pretensiuns da l'iniziativa ston l'emprim vegnir concretisadas en ina lescha. Quella è suttamessa al referendum facultativ. Fin che la nova lescha va en vigur resta decisiva la lescha existenta ma na cuntentaivla.

Na a la lescha e Na a l'iniziativa: La lescha veglia che avess basegn d'ina revisiun resta vinavant en vigur.

Emprim project:

Lescha davart l'assicuranza da malsauns (LAM)

Il pli impurtant en furma concisa

Nairas uras per ina nova lescha

Ils custs per noss fatgs sanitar s'augmentan cuntinuadamain. Per pli e pli blers umans daventan las premias ina grevizza na supportabla. La solidaritad tranter giuven e vegl sco er tranter sauns e malsauns vegn sutminada. La lescha existenta na po betg pli schliar quests problems.

Mesiras urgentas

Per procurar remedura ad uras han cussegl federal e parlament prendi mesiras urgentas ch'il pievel svizzer ha approvà 1993 cun grond surpli. Questas mesiras urgentas s'èn cumprovadas. Ellas èn dentant limitadas e duain vegnir remplazzadas d'ina nova lescha federala davart l'assicuranza da malsauns ch'è orientada vers l'avegnir.

In provediment da gronda qualitad e finanziaimain supportabel

La nova lescha davart l'assicuranza da malsauns (LAM) porta in provediment medicinal da gronda qualitad e finanziaimain supportabel per tuts:

- La cassa da malsauns po vegnir midada en il futur senza dischavantatgs: I na dat betg pli resalvas d'assicuranza e pli autas premias pervi da vegliadetgna.
- Las largias en l'assicuranza fundamentala vegnan serradas: Las cassas da malsauns bunifitgeschan per

exempel la tgira da malsauns a chasa (spitex ed en chasas da tgira).

- L'augment dals custs dal sector sanitar vegn franà: Mesiras cun cleras finamiras ed ina vaira concorrenza tranter las cassas da malsauns, medis ed ospitals franeschan ils custs.
- La solidaritad vegn restabilida: Empè da subvenziunar las cassas, reduceschan confederaziun e chantuns individualmain las premias da quellas persunas che han basegn da quai.

Pertge il referendum?

Cunter il project han quatter comités prendi il referendum. Els pretendan che l'assicuranza da malsauns vegnia memia chara, che la LAM cementschia in urden dictà dal stadi, ch'il provediment medicinal perdia sia qualitad e che la medischina complementara vegnia discriminada.

Ponderaziuns dal cussegl federal e dal parlament

Per il cussegl federal ed il parlament è la nova lescha la suletta alternativa tar la lescha veglia da 1911 che po vegnir realisada senza retard. Ella crescha ina buna gulivaziun dals interess tranter tuts participads e permetta da dismetter efficaciamain las mancanzas oz avant maun. L'assicuranza da malsauns vegn messa cun questa lescha sin ina basa pli sauna e gista.

Tge porta la nova lescha?

La nova lescha porta particularmain las suandantas novaziuns:

Libra tscherna da la cassa

Tuts pon midar lur cassa da malsauns da tut temp e senza dischavantatgs.

Assicuranza fundamentala cumpletta

La lescha serra las largias en l'assicuranza fundamentala che han fin uss stui vegnir cuvertas via assicuranzas supplementaras privatas ord l'atgna bursa u tras l'agid social.

L'assicuranza da malsauns vegn sco novaziun a :

- bunifitgar pli vastamain ils custs per la tgira da malsauns a chasa (spitex);
- surpigliar ils custs per in segiurn en l'ospital senza limits temporars;
- finanziair mesiras preventivas cun cleras finamiras;
- surpigliar prestaziuns da la medischina complementara (per ex. omeopatia ed acupunctura), sche l'efficazidad da quella è cumprovada;
- assicurar cunter accidents medemamain persunas senza actividad da gudogn sco per exempel rentiers, chasarinas ed uffants.

Sminuziun dals custs cun dapli concorrenza

La nova lescha porta per l'emprima gia ina vaira concorrenza tranter las assicuranzas da malsauns ed ils furniturs da prestaziuns (medis, ospitals). Uschia sminuescha ella ils custs.

Assicuranza obligatoria per tuts

L'assicuranza fundamentala è obligatoria per tuts. Quai è ina premissa per blers meglieraments, per exempel per la libra tscherna da cassa.

Las medemas schanzas per tuts

Tuts creschids pajan pro cassa las medemas premias, independentamain ch'els sajan vegls u giuvens, sauns u malsauns.

Las dunnas vegnan tractadas egualmain

Las dunnas na vegnan betg pli discriminadas: Ellas na pajan betg pli pli autas premias per l'assicuranza fundamentala ch'ils umens. Las prestaziuns per maternidad vegnan meglieradas.

Reducziuns da premias determinadas

Cun contribuziuns augmentadas da la confederaziun e dals chantuns vegnan las premias da las cassas da malsauns per singulas persunas e famiglias ch'èn dependentas da quai reducidas a moda determinada. Il sistem da fin uss da repartiziun eguala, tenor il qual tuts assicurads profiteschan independentamain da lur entrada, vegn dismiss.

Arguments dal comité da referendum

Cunter la lescha revedida davart l'assicuranza da malsauns han plirs comités preni il referendum. Els motiveschan quel sco suonda :

«Na a l'explosiun da las premias ed a la medischna statala

Immediat per la maioritad da la populaziun premias che s'augmentan fermamain, assicuranzas supplementaras na pajablas ed augments da taglia per pudair finanzia las subvenziuns empermessas: Quai èn ils fatgs negativs che la lescha revedida davart l'assicuranza da malsauns vegn ad effectuar. **Uschia esi cler, che la LAM na schlia betg il problem dals custs** dal sector sanitar svizzer, mabain ch'ella **accentuescha** anc quel. Sche schizunt ils experts n'èn betg perina concernent l'autezza dals massivs custs supplementars ch'èn da spetgar, è quai in segn segir da malsegrezza.

Tgi paja las radund 3 milliardas francs reducziuns da premias per quai terz da la populaziun che viva en modestas relaziuns economicas tenor dir dals aderents da la revisiun? Nus na pudain betg prestar ina tala grevizza supplementara per las finanzas dal stadi gia **sgurdinadas**. **La LAM cementscha per decennis in urden na flexibel dictà dal stadi**. Ella impedescha soluziuns progressivas. Bunas mesiras da structura che reduceschan efficaciamain ils custs mancan. Impuls absolutamain necessari per influenzer ils cumportaments da medis ed ospitals, da consuments e cassas da malsauns mancan medemamain.

La lavur professiunala dals medis, oz reglada a moda liberala, vegn **pertutgada sensiblamain**. **La consequenza negativa èn perditas da qualitat en il provediment medicinal** e retardaments dals tractaments. Il catalog da prestaziun en l'assicuranza fundamentala, amplifitgà massivamain e defini dal stadi, la restricziun parziala da la libra tscherna dal medi e dal secret dal medi sco er in obligatori d'assicuranza betg necessari augmentan latiers il burocratissem. La concorrenza eliminada tranter las cassas da malsauns impedescha l'orientaziun tenor il martgà che fiss uschè necessaria.

La LAM revedida privescha, pertutgant l'assicuranza fundamentala, medis e pazients da las decisiuns davart la fidadad da metodos terapeuticas e surdat quellas decisiuns ad organs dal stadi. **Las metodos da cura naturalas da la medischna complementara vegnan discriminadas anc pli fitg**. Il dretg da la libra tscherna da terapia, garanti en la constituziun, va a perder. Malgrà che 83% da la populaziun giavischan talas furmas da terapia cun paucs effects negativs e favuraivlas pertutgant ils custs, ston ellas uss vegnir pajadas tras charas assicuranzas supplementaras. Cunvegnas adattadas individualmain vegnan scumandadas.

Tut quests elements negativs da la LAM chaschunan la finala custs supplementars da milliardas. Quai na pudain nus betg prestar e quai na po er nagin responsar. In Na a la lescha dat via libra per schliaziuns pli adequattas.»

Posiziun dal cussegl federal

La lescha davart l'assicuranza da malsauns da l'onn 1911 na satisfa betg pli a las pretensiunŝ dad oz. Ella chaschuna ina grevezza da premias ch'è daventada insupportabla per pli e pli bieras conburgaisas e conburgais da noss pajais. Cussegl federal e parlament proponan per quest motiv ina revisiun totala da la lescha. Il cussegl federal approvescha la nova lescha particularmain per las raschuns suandantas:

Problems pli acuts pretendan ina revisiun totala

La veglia lescha ha prestà ses servetschs e procurà per l'entira populaziun in bun provediment medicinal. Ella è oz dentant antiquada e sto vegnir revedida urgentamain. Duas revisiuns n'èn betg reussidas en las votaziuns dal pievel ils onns 1974 e 1987. Cunquai ch'ils problems èn daventads pli e pli critics, han cussegl federal e parlament relaschà in dretg d'urgenza. Questas mesiras urgentas èn vegnidadas acceptadas dal pievel l'onn 1993 cun gronda maioritad. Cun la nova e moderna lescha davart l'assicuranza da malsauns po il dretg d'urgenza dad oz vegnir dismiss.

Las medemas cundiziuns per tuts

A basa da la nova lescha vegnan tuts creschids a pagar la medema premia tar la medma cassa e per l'assicuranza fundamentala, independentamain da la vegliadetgna e da la schlattaina. Uschia vegnan las malgistadads existentas eliminadas. La lescha veglia ha creà in sistem da cassas che privilegescha ils

giuvens e sauns, entant ch'el chaschuna dischavantatgs per umans pli vegls e malsauns. Questa reduziun dal pensar solidar na cumporta betg bain cun noss pajais e na po, cuntrari als interess da tscherts comités da referendum, betg pli vegnir tolerada pli ditg. Ils assicurads giuvens dad oz èn pli tard, cur ch'els èn vegls e forsa malsauns, er dependents da la solidaritad dals auters.

Libra tscherna da la cassa

Grazia a l'introduziun da l'obligatori pon tuts assicurads en l'entira Svizra tscherner libramain lur cassa, independentamain da la vegliadetgna e schlattaina. Set chantuns (BS, FR, GE, GR, NE, TI e VD) han gia introduci quai: Nagina cassa po per l'avegnir sa restrenscher be sin uschenumnadas «bunas ristgas». Barrieras sco la vegliadetgna maximala per l'entrada, graduaziuns tar las premias tenor la vegliadetgna e resalvas d'assicuranza vegnan dismissas. Per gulivar in pau la structura d'assicuranza fitg differenta da las cassas da malsauns, procura la lescha per ina gulivaziun da las ristgas durant ina perioda transitoria da

diesch onns. Uschia daventa pussaivla ina concurrenza correcta tranter las cassas. La circulaziun cumplainamain libra vegn a stimular las cassas da dar dapli atenziun als custs, perquai ch'ellas pon be uschia esser pli favuraivlas che la concurrenza.

Reducziuns da premias determinadas

Er per l'avegnir sto il maun public gidar a finanziar la sanadad publica. Cun la nova lescha vegnan las contribuziuns da la confederaziun e dals chantuns augmentadas pass per pass segund ils basegns dals chantuns e dals assicurads. Radund 500 milliuns francs per onn han pievel e chantuns gia mess a disposiziun ulteriurmain cun l'introducziun da la taglia sin la plivalita. Quest agid na vegn betg pli reparti pauschalmain cun ina repartiziun eguala, mabain determinadamain per reducir las premias da persunas e famiglias cun entradas modestas. L'execuziun cumpeta als chantuns.

Effect per franar ils custs

Numerusas mesiras previsas en la nova lescha franeschan ils custs. Quai vala surtut per la concurrenza pli ferma tranter cassas, medis ed ospitals; quella vegn per exempel promovida tras in scumond expressiv da tuttas convegnas en furma da cartel. Ils assicurads pon

plinavant sez reducir lur premias per l'assicuranza fundamentala cun surpigliar per exempel atgna responsabladad e cun sa participar pli ferm als custs. Els pon er far diever da models alternativs d'assicuranza, per exempel da la cassa da sanadad (HMO). Tar questa cassa è la premia pli bassa, perquai ch'ils assicurads restrenschan lur libra tscherna dal medi – quella resta natiralmain er vinavant garantida.

Cuntrari a las pretensiuns dals comités da referendum na accentuescha la nova lescha tuttavia betg il problem dals custs. Il cuntrari, ella ha l'effect giavischè per franar ils custs.

Serrar las largias en l'assicuranza

La nova lescha serra finalmain las largias en l'assicuranza fundamentala ch'èn vegnidas constatadas e crititgadas gia daditg. Oz ston bleras prestaziuns vegnir cuvertas tras assicuranzas supplementaras privatas e charas. Igl è in dals gronds avantatgs da la lescha ch'ella garantescha a tuts in access per in provediment sanitar cumplessiv sin in aut nivel e per cundiziuns finanzielmain supportablas. Cun l'offerta da prestaziun unifurma en l'assicuranza fundamentala vegni vairamain ad esser pussaivel da cumparegliar las premias. Ils assicurads pon, a basa da talas cumparegliaziuns, tscherner la cassa ch'als cunvegna il meglier.

Co statti cun l'acupunctura e l'omeopatia?

La nova lescha n'excluda betg las metodos da la medischina complementara (sco acupunctura, omeopatia e.a.v.) da l'obligaziun a prestaziuns davart l'assicuranza da malsauns. Cuntrari a las pretensiuns dals comités da referendum tracta ella quellas metodos precis sco la

medischina tradiziunala da scola e dat ad allas uschia ina schanza reala. En cuntradicziun cun il dretg vertent na sto ina metoda terapeutica betg pli vegnir reconuschida scientificamain da la medischina da scola. La cumprova ch'ina metoda ha effect è suffizienta. Uschia è per exempel l'obligaziun a prestaziuns pussaivla per acupunctura, omeopatia u per la medischina antroposofica.

Per tut quests motifs recumondan cussegl federal e parlament d'acceptar la nova lescha davart l'assicuranza da malsauns (LAM).

Segund project:

Iniziativa dal pievel «per ina sauna assicuranza da malsauns»

Il pli impurtant en furma concisa

L'iniziativa dal pievel da la PSD e da la USS

Ultra da la lescha davart l'assicuranza da malsauns vegn er l'iniziativa «per ina sauna assicuranza da malsauns» da la partida socialdemocratica da la Svizra e da l'uniun sindacala svizra suttamessa a la votaziun ils 4 da december 1994. Questa iniziativa è vegnida inoltrada l'onn 1986 – pia gia avant ch'ins ha cumenzà cun las lavurs per la nova lescha – cun 103575 suttascripziuns valaivlas.

Tge vul l'iniziativa?

L'iniziativa vul ina midada radicala da noss sistem d'assicuranza da malsauns. Sia finamira esi da stgaffir dapli solidaritad en l'assicuranza da malsauns. Ella va però bler pli lunsch che la nova lescha. Ella pretenda in obligatori na be per l'assicuranza per la tgira da malsauns, mabain er per l'assicuranza per indemnizaziuns da diarias. Empè da premias individualas vegnissan incassadas contribuziuns a basa da la capacitad eco-

nomica dals assicurads. En la pratica havess quai per consequenza in sumegliant sistem sco tar l'AVS. La tariffa da contribuziun vegniss a sa mover tranter 3,6 e 4 pertschient da l'entrada decisiva. Confederaziun e chantuns avessan da pagar almain 25 pertschient dals custs da l'assicuranza per la tgira da malsauns (1996 approximativamain 4,5 milliardas francs).

Ponderaziuns dal cussegl federal e dal parlament

Cussegl federal e parlament refusan l'iniziativa. Quella vegniss a midar radicalmain nossas structuras cumprovdas, essend ch'ella restrenschiess massivamain las cumpetenzas dals chantuns ed il dretg d'autodeterminaziun dals assicurads. La moda da finanziaziun prevista vegniss ultra da quai ad engrevgiar l'economia svizra. Tenor l'opiniun dal cussegl federal e dal parlament esi da dar la preferenza a la lescha nova. Ella po per l'ina vegnir messa pli spert en vigor e per l'autra correspunda ella er meglier a noss sistem federalistic da l'assicuranza sociala.

Text da la votaziun

Conclus federal davart l'iniziativa dal pievel «per ina sauna assicuranza da malsauns»

dals 18 da december 1992

Art. 1

L'iniziativa dal pievel «per ina sauna assicuranza da malsauns» dals 17 da mars 1986 vegn suttamesa a la votaziun dal pievel e dals chantuns.

² L'iniziativa sa cloma:

La constituziun federala vegn midada sco suonda:

Art. 34bis

¹ La confederaziun constituescha sin via legislativa l'assicuranza en cas da malsogna ed accidents. Ella surdat l'execuziun da quella ad instituziuns che pratitgeschan l'assicuranza tenor il princip da la vicendaivladad,

1. L'assicuranza cunter accidents è obligatoria per tuts lavurants. La confederaziun po extender l'obligatori sin ulteriurs circuls da la populaziun.
2. L'assicuranza per la tgira da malsauns è obligatoria per l'entira populaziun. Ella cuvra senza limitaziun temporara ils custs da tractament en cas da malsogna e, uschenavant ch'els n'èn betg assicurads d'autras varts a basa da la lescha, en cas d'accidents; la tgira da malsauns a chasa e las mesiras da prevenziun èn medemamain cumpigliadas.

L'assicuranza vegn finanziada:

- a. tras contribuziuns dals assicurads tenor la mesira da lur capaciad economica; tar persunas cun activitad da gudogn vegni tegnì quint da tuttas entradas per fixar la contribuziun; ils patruns han da surpigliar almain la mesadad da las contribuziuns dals lavurants. Uffants na pajan betg contribuziuns.
- b. tras ina contribuziun da la confederaziun d'almain ina quarta da las expensas; la lescha regla la participaziun dals chantuns a questa contribuziun.

La lescha po prevair ina participaziun dals assicurads als custs chaschunads dad els sez da maximal in tschintgavel da lur contribuziun annuala; ina participaziun als custs na po betg vegnir incassada en cas da mesiras da prevenziun.

3. L'assicuranza per l'indemisaziun da diarias è obligatoria per tuts assicurads. Ella paga en cas da perdita dal gudogn pervi da malsogna ina diaria d'almain 80 pertschient da la paga assicurada.

L'assicuranza vegn finanziada tras contribuziuns en pertschients da la paga assicurada; ils patruns pajan almain la mesadad.

La confederaziun procura che persunas na assicuradas a basa da la lescha possian sa participar a l'assicuranza per prestaziuns da diarias en cas da malsogna u accident.

² La libertad terapeutica è garantida en il rom d'in tractament economic. Confederaziun e chantuns surveglian l'applicaziun economica dals meds finanziaus da l'assicuranza. Els relaschan per quest intent prescripziuns davart tariffas e rendaquints e stableschan la planisaziun lianta pertutgant ils ospitals.

Art. 2

L'assemblea federala recumonda al pievel ed als chantuns da refusar l'iniziativa.

Arguments dal comité d'iniziativa

Ils iniziants motiveschan lur iniziativa sco suonda:

«Las premias da las cassas da malsauns s'èn augmentadas massivamain en Svizra durant ils davos onns. Passa 80 pertschient da las Svizras e dals Svizzers èn da l'opiniun ch'ellas sajan memia autas. Surtut duas circumstanzas èn la culpa da quai:

1. Il sistem malgist da premias: En l'entira Europa è la Svizra il sulet pajas nua ch'ina milliunara paja per sia assicuranza fundamentala betg in rap dapli ch'ina vendidra u rentiera. Oz vala per la Svizra: pli pitschna ch'è l'entrada e pli auta è la premia en proporziun cun quest'entrada. La bursa d'in emploià commercial vegn uschia engrevgiada 10 gia pli fitg che quella d'in directur da banca.

2. L'augment dals custs per la sanadad: quel duai vegnir controllà e restrenschi meglier grazia a l'iniziativa per ina sauna assicuranza da malsauns e grazia a la revisiun da la lescha davart l'assicuranza da malsauns.

Reparter meglier las grevezzas da premias - uschè simpel e gist sco tar l'AVS.

Tar l'AVS è la grevezza finanziaria circa la medema per tuts assicurads en cumparegliaziun cun lur entrada. Quai s'è cumprovà fitg bain. L'iniziativa per ina sauna assicuranza da malsauns pretenda perquai ch'er en l'assicuranza da malsauns mintga assicurà ed assicurada pajia premias che correspundan a sias relaziuns economicas. Be uschia po il sistem malgist finalmain vegnir curregi.

L'exempel suandant d'ina famiglia normala mussa che las premias a las cassas da malsauns da bleras Svizras e blers Svizzers vegnan a diminuir tenor il sistem cumprovà da l'AVS:

Ina famiglia cun ina entrada mainsila da strusch 5000 francs paja oz ina premia mensila da circa 500 francs; tranter ils chantuns existan dal rest considerablas divergenzas. In'acceptaziun da l'iniziativa reduciss la premia mensila per questa chasada sin 150 francs.

L'iniziativa porta per entradas medias e pitschnas - ed uschia a la gronda maioritad da la populaziun - ina distgargia considerabla tar las premias per las cassas da malsauns. Sco tar l'AVS contribueschan er ils patruns per cuntanscher questa soluziun cun bassas premias.

Entrada garantida en cas da malsogna

Na ademplida è anc adina la veglia pretaisa da pajar il salari er en cas da malsogna: l'assicuranza correspondententa sa fundescha anc adina sin basa privata e facultativa. Uschia gaudan bleras lavurantas e blers lavurants nagina protecciun en cas da malsogna ed èn senza meds, sch'il patrun desista da dar vinavant la paja. L'iniziativa prevesa in'assicuranza obligatoria che garantisce a tuts lavurants 80% da la paja en cas da malsogna. L'assicuranza vegn pajada en parts egualas dals patruns e dals lavurants.

La sanadad sto puspè esser pajabla: 2 × GEA.»

Posiziun dal cussegl federal

L'iniziativa dal pievel «per ina sauna assicuranza da malsauns» ha las medemas finamiras sco la nova lescha davart l'assicuranza da malsauns che vegn proponida dal cussegl federal e dal parlament. Ella effectuescha però midadas radicalas da noss sistem federalistic pertutgant las cassas da malsauns ed ha per consequenza ina furma da finanziaziun problematica. Il cussegl federal refusa l'iniziativa particularmain per ils suandants motifs:

Renunzia al sistem dad oz

Tenor l'exempel da l'AVS pretenda l'iniziativa l'introducziun da contribuziuns dependentas da l'entrada dals assicurads. Uschia vegniss la solidaritad en l'assicuranza da malsauns bain rinforzada fermamain. A medem temp vegniss dentant la structura decentrala e federalistica da fin uss da l'assicuranza da malsauns e dals fatgs da sanadad midada a moda decisiva. Sco la nova lescha davart l'assicuranza da malsauns mussa, pon las medemas finamiras er vegnir cuntanschidas senza eliminar la structura existenta.

Centralisaziun na giavischada

Cun ina tariffa da contribuziun unifurma tenor l'exempel da l'AVS vegniss dismess l'autonomia finanziaria da las cassas da malsauns. Quellas daven-tassan nagut auter ch'instanzas executives. Ellas na pudessan betg pli sa sviluppar uschè libramain e perdessan il stimol per ina concorrenza che franescha ils custs. Ils fatgs da sanadad svizzers obtegnessan in caracter cen-

tralistic. L'autonomia dals chantuns vegniss restrenschida essenzialmain. Cussegl federal e parlament tegnan quai per motifs da la politica statale per na giavischè.

In retegn dals custs n'è betg segir

L'iniziativa pretenda che la confederaziun ed ils chantuns pajian bler dapli per l'assicuranza per la tgira da malsauns (almain 25 pertschient da las expensas). Quest automatissem garantiss bain in permanent succurs da meds finansials e reduciss in pau la pressiun dals custs. Da l'autra vart avessan cassas da malsauns, chantuns ed assicurads nagins motifs ed impuls per survegnir ils custs sut controlla. Ils chantuns fissan strusch pli interessads da tegnair quels custs uschè bass sco pussaivel senza avair atgnas cumpetenzas finansialas. Ils assicurads da lur vart avessan main libertad d'elecziun e da furmaziun. Lur responsabladad vegniss a pirir, perquai ch'i na dess betg pli in connex direct tranter premia e prestaziun.

Novas grevezas per l'economia svizra

La furma da finanziaziun da l'iniziativa sforza praticamain d'introducir pertschients da paja. L'economia vegniss qua tras engrevgiada considerablmain e quai gist d'in temp gia difficultus avunda. L'economia da la Svizra daven-tass pli chara e la capaciad da concurrenzar sin il plaun internaziunal pli flaivla, e quai a moda decisiva. Il cussegl federal vul er mantegnair la repartiziun cumprovada da fin uss, perquai che l'AVS duai vegnir finanziada sur pertschients da paja, l'assicuranza da malsauns dentant cun auters meds.

Pauc flexibladad

Cun l'iniziativa vegnissan blers detagls reglads en la constituziun. Ina tala regulaziun immobila engrevgiass per l'avegnir las adattaziuns necessarias. Gia l'artitgel vertent da la constituziun permetta praticamain scadina furmaziun pussaivla da l'assicuranza da malsauns, er il concept pretendì da l'iniziativa. La nova lescha davart l'assicuranza da malsauns offrescha ina soluziun sin plaun da lescha ch'è realisabla speditivamain. Sche l'iniziativa vegniss acceptada, stuess l'emprim vegnir elavurada ina lescha correspondententa che fiss abla da cuntanscher in consens tranter ils divers puntgs da vista.

Per tut quests motifs recumondan cussegl federal e parlament da refusar l'iniziativa «per ina sauna assicuranza da malsauns».

Terz project:

Mesiras repressivas en il dretg dals esters

La dumonda da la votaziun sa cloma:

Vulais Vos acceptar la lescha federala dals 18 da mars 1994 davart mesiras repressivas en il dretg dals esters?

Il parlament ha acceptà la lescha cun gronda maioritad, il cussegl naziunal cun 111 cunter 51 vuschs, il cussegl dals chantuns cun 37 cunter 2 vuschs.

Il pli important en furma concisa

Mantegnair la tradiziun umanitara

Igl è ina tradiziun umanitara da la Svizra dad esser generus vers umans che dovran agid. Noss dretg d'asil e dals esters è in mussament per questa tenuta. Uschia han be l'onn passà 18000 persunas obtegni asil, ina recepziun provisoria u ina permissiun da dimora prolungada. I na va dentant betg ch'il stadi tolereschia l'abus da noss dretg d'ospitalitad. Sch'el ha ina giada refusà ina dumonda per asil u per dimora, ston ils pertutgads er acceptar questa decisiun. Mo uschia pudain nus mantegnair nossa politica umanitara.

Prevegnir efficaciamain als abus

Deplorablamain provan dentant varsquants esters da guntgir ad ina expulsion u exiliaziun, sparind da la surfatscha u zuppentond lur identitad. Auters surdovran la dimora en Svizra per commetter delicts. Els mettan uschia er en discredit la gronda maioritad da las estras e dals esters che respectan nossas leschas.

Mesiras necessarias

Las mesiras repressivas en il dretg dals esters, concludidas dal cussegl federal e dal parlament, dattan la pussaivladad da cumbatter tals abus. Tgi che na dastga betg restar en Svizra (requirements d'asil u gliedud che sa trategnan tar nus illegalmain), sto abandonar noss pajais. Per che quai saja garanti, pon talas persunas

vegnir messas en arrest preventiv u d'expulsiun sut tschertas cundiziuns. Mintga mesira da quella spezia sto vegnir examinada giudizialmain. Ils chantuns obtegnan ultra da quai la competenza da scumandar a persunas senza dretg da segiurn d'abandonar in territori determinà u da passar en tschertas zonas (per exempel ina zona da drogas averta).

Pertge in referendum

Cunter il project ha in comité preni il referendum. El considerescha las mesiras repressivas per ina intervenziun exagerada en ils dretgs elementars e fa valair ch'ellas cuntrafetschian als principis da nossa constituziun. Estras ed esters vegnian criminalisads. Las mesiras na sajan nagina schliaziun per cumbatter il commerzi da drogas.

Ponderaziuns dal cussegl federal e dal parlament

Cussegl federal e parlament tegnan la lescha per necessaria ed urgenta. Be uschia esi pussaivel da prevegnir ad abus en il dretg d'asil e dals esters. Las mesiras stattan cumplainamain en concordanza cun la constituziun federala e cun nossas obligaziuns vers il dretg internaziunal, surtut era cun las pretenziuns da la convenziun europeica davart ils dretgs umans (CEDU).

Tge porta la lescha?

La lescha federala davart las mesiras repressivas en il dretg dals esters prevesa surtut las suandantas mesiras:

Arrest preventiv: Uschè ditg ch'igl n'è betg decidi davart lur dretg da segiurn pon estras ed esters vegnir mess en arrest preventiv en cas derterminads (per maximal trais mais). Quai è per exempel pussaivel, sch'els

- refusan en la procedura d'asil u d'expulsiun da preschentar lur identitad,
- dattan repetidamain betg suatientscha a citaziuns da las autoritads senza motivs suffizients,
- han periclità considerablamain personas vi da corp e vita e vegnan per quest motiv persequidads penalmain.

Arrest d'expulsiun: L'arrest d'expulsiun limità fin uss a maximal 30 dis vegn extendi sin trais mais. Sut cundiziuns determinadas po el vegnir prolungà sin sis mais, per cas che l'expulsiun ord Svizra na po betg vegnir exequida tenor termin. Questa furma d'arrest po vegnir ordinada, sche

- insatgi sa chatta già en arrest preventiv,
- segns concrets laschan spetgar che la persona pertutgada vegn a guntgir da l'expulsiun, sparind da la surfatscha u na cooperescha betg a procurar las scrittiras da legitimaziun.

Restricziun da la libertad da sa mover: Estras ed esters che na possedan betg ina permissiun da dimora u da domicil e disturban la segirtad e l'urden public, pon vegnir obligads da sa trategnair entaifer in territori determinà u da na passar en in territori circumscrib cleramain.

Ina tala restricziun po per exempel vegnir ordinada, sch'ina persona

- vegn suspectada d'avair commess in delict, u
- violescha generalmain e grevamain las reglas da la vita sociala.

Perquisiziun da personas e d'abitaziuns: Questa mesira po vegnir previda per segirar palpiris da legitimaziun u per arrestar personas ch'èn sparidas da la surfatscha. In'abitaziun dastga dentant vegnir intercurida mo a basa d'in'ordinaziun giudiziala.

Protecziun da dretg: Ina procedura legala è garantida. Mintga arrestaziun sto vegnir examinada d'ina istanza giudiziala entaifer quatter dis. I succeda schizunt ina tractativa a bucca avant il derschader. In mais pli tard po la persona arrestada proponer da vegnir relaschada ord arrest. Suenten in ulteriur mais (en cas d'arrest preventiv) resp. dus mais (en cas d'arrest d'expulsiun) po danovamain vegnir proponida in'examinaziun giudiziala.

Er cunter las grevazzas territorialas po il pertutgà far in recurs tar in'autorità giudiziala.

Dismissa da l'internament: L'internament dad esters ch'è oz pussaivel per maximal dus onns vegn dismiss.

Arguments dal comité da referendum

Il comité da referendum fa valair ils suandants arguments:

« Nus refusain la lescha davart las mesiras repressivas en il dretg dals esters perquai ch'ella è malgista e cuntraria a la còstituziun e cuntrafa cleramain a las cunvegns internaziunalas per la protecziun dals dretgs umans.

– Ella è **fundamentalmain discriminanta** perquai ch'ella sa drizza cun ina direzza exagerada sulettamain cunter quellas estras e quels esters che na disponan betg d'ina dimora regulada. Ella noda tuts esters senza dimora regulada cun il bul da gliעד criminala.

– Ella è er **discriminanta** perquai ch'ella tracta requirents d'asil sco umans senza nagins dretgs, che pon senz'auter vegnir mess al cunfin e che pon vegnir arrestads per quest intent.

– Ella smanatscha **noss dretgs fundamentals** perquai ch'ella permetta ad in funcziunari d'arrestar esters – schizunt giuvenils a partir da 15 onns – be a basa d'in suspect, er sch'els han eventualmain gnanc commess il minim delict.

– Ella è ultra da quai **privlusa** perquai ch'ella permetta a las autoritads da polizia d'intercurir abitaziuns da terzs e schizunt baselgias per tshertgar, arrestar ed exiliar estras ed esters senza dimora regulada.

– Ella è **malgista** perquai ch'ella prevesa mesiras fitg rigurusas per in problem relativamain simpel. La libertad da sa mover da plirs tshients millis umans vegn periclitada sut il pretext da pudair chastiar varsaquants tshients commerziants da drogas.

Na sajettar sin paslers cun chanuns.

Nossa constituziun garantescha ils dretgs fundamentals a tuts umans – independentamain da lur naziunalitad, origin, colur, schlattaina u religiun. Questa constituziun vala per tuts, na be per burgaisas e burgais, mabain er per noss parlamentaris. Quels n'han betg il dretg da restrenscher la protecziun tras quests dretgs fundamentals per tgi ch'i saja. Quai han els dentant fatg cun la deliberaziun da questas mesiras repressivas.

La populaziun svizra ha savens cumprovà ch'ella possia defender las valurs fundamentalas da nossa constituziun. Ella ha refusà tuttas iniziativas cunter ils esters. Ella ha anc mai tolerà ch'ils dretgs dals esters che vivan tar nus vegnian reducids sut la mesira minimala garantida da la constituziun e da las cunvegns internaziunalas.

Na a la lescha la pli discriminanta e smanatschanta per las libertads fundamentalas ch'è insacur vegnida deliberada en Svizra.»

Posiziun dal cussegl federal

Mo sch'i ans reussescha da cumbatter effizientamain abus evidents en il dretg d'asil e dals esters e d'exequir consequentamain decisiuns d'expulsiun, pudain nus cuntinuar cun nosssa politica da fin uss ch'è colliada cun nosssa tradiziun umanitara e proteger umans sutprivilegiads e persecitads. Cun la nova lescha obtegna la Svizra in med efficazi per prevegnir a l'abus evident da noss dretg d'ospitalitad. Il cussegl federal sustegna il project particularmain per ils motivs suandants.

Obligaziuns vicendaivlas

Tgi che fa la dumonda per protecziun en Svizra dastga pretender che las autoritads examineschian conscienzusamain sia situaziun. Quai è garantì da nosssa legislaziun davart l'asil ed ils esters. Da l'autra vart èn quels che tshertgan protecziun en Svizra obligads da na impedir las proceduras previsas en noss urden legal e d'acceptar las decisiuns relaschadas. In segiurn en Svizra na po betg vegnir cuntanschi cun forza.

Cumbatter abus

I succeda dentant adina puspè che estras ed esters spareschan da la surfatscha a la fin d'ina procedura u zupentan lur identitad per guntgir da lur exiliaziun en lur pajais d'origin. Members da stadis esters surdovran la dimora en Svizra er per far martganzia cun drogas. La lescha federala davart mesiras repressivas en il dretg dals esters vul prevegnir a tals abus evidents. Quai

daventa er en l'interess da tuttas estras e tuts esters che respectan nossas leschas. Las mesiras repressivas pertutgan mo personas senza il dretg da segiurn, che daventan culpaivlas d'abus. La lescha na vegn betg applitgada per stagiunaris, dimorants u domiciliads.

Arrest preventiv necessari

Sut tshertas cundiziuns pon estras ed esters vegnir arrestads per trais mais, usché ditg ch'i n'è betg decidi davart lur permissiun da dimora. Quai vala però be per personas che sa cumportan a moda abusiva. Questa mesira è necessaria. Ella sa drizza cunter acts che han la finmira d'impedir ina procedura d'expulsiun regulara. Quai è per exempel lur il cas, sch'insatgi refusa la cooperaziun prescritta da la lescha, na preschenta betg avertamain sia identitad u n'observa betg la prescripziun d'abandonar in territori determinà u da na passar en in tal.

Arrest d'expulsiun pli lung

Tgi che cuntrafa ad in'expulsiun u ad in'exiliaziun po gia oz vegnir mess en arrest d'expulsiun per ina durada da fin 30 dis. Quest termin è dentant en blers cas memia curt, surtut sch'insatgi refusa da cooperar tar la procedura. Per quest motiv duai il termin vegnir prolungà a trais mais. En quest temp esi da constatar l'identitad senza nagins dubis, d'organisar la partenza ord Svizra e da procurar ils palpiris necessaris en contact cun il stadi d'origin. En cas spezialmain difficils po l'arrest vegnir prolungà per sis mais.

Metter en segirtad palpiris da viadi e d'identitad

La lescha pussibilitescha plinavant d'intercurir estras ed esters sco er chaussas ch'els han cun sai durant ina procedura d'expulsiun e d'exiliaziun. Tar questa mesira sa tracti da metter en segirtad palpiris da viadi e d'identitad, senza ils quals ina repatriaziun n'è betg pussaivla. Suentar ina decisiun negativa d'ina dumonda da dimora pon er localitads vegnir intercuridas, sch'igl exista il suspect ch'ina persuna ch'è d'exiliar saja sa zuppada en quellas. Er questa novaziun ha la mira da garantir in decurs reglà da nossas proceduras legalas.

Contribuziun per cumbatter delicts

Igl è segiramain fallà d'adossar la culpa da la criminalitad en Svizra, particularmain sin il sectur da las drogas, sulettamain als esters. La gronda maioritad da quels ha da far nagut cun quai e sa cumporta correctamain. Franc datti adina puspè personas che tschertgan sco ellas pretendan protecziun pervi da persecuziun politica, ma ch'èn en realitad, dentant sut il pretext da la procedura d'asil, per exempel activs en la scenza da drogas. A talas ed ad autras personas senza permissiun da dimora pon ins scumandar sut tschertas cundiziuns d'abandunar u da passar en in territori. Las mesiras repressivas na schlian segiramain betg il problem da drogas, ma ellas èn in element impurtant en il cumbat cunter il commerzi da drogas.

Ils princips dal stadi legal èn mantegnids

Tut questas mesiras stattan en concordanza cun la costituziun federala e cun il dretg internaziunal. Las renfatschas dal comité da referendum na constatan perquai betg. La costituziun federala tolerescha in tractament differenzià dad estras ed esters senza il dretg da dimora.

Er la convenziun europeica davart ils dretgs umans na vegn tuttavia betg violada. Nossa lescha va per part schizunt pli lunsch che la convenziun, essend ch'ella pretenda ch'ina arrestaziun stoppia vegnir examinada en ina procedura a bucca. Da l'internament ch'è stà pussaivel fin uss, vegni desisti, perquai che quel è legalmain dubius.

Protecziun da dretg bain amplifitgada

Las mesiras previsas vegnan accumuladas d'ina protecziun da dretg bain amplifitgada. Mintga arrestaziun vegn per exempel examinada d'ina istanza giudiziala. Uschia esi garanti che las mesiras na vegnian betg applitgadas arbitrariamain mabain a moda commensuradà e bain ponderada. Sch'ina expulsion è legalmain na pussaivla, perquai ch'ils pertutgads èn periclitads en lur pajais d'origin, vegn l'arrest preventiv u l'arrest d'expulsion interrutt immediat.

Refusa da pretensiuns che van pli lunsch

Il cussegl federal ha la ferma voluntad da cuntinuar cun nossa politica d'asil umana en favur d'umans persequitads. Per quest motiv sa restrenscha el a mesiras commensuradas ed irreproschablas a basa dal stadi costituziunal. El ha adina puspè cumprovà quella tenuta, cumbattend consequentamain propostas che mavan pli lunsch e che cunterfaschevan a las reglas reconuschidas dal dretg umanitar internaziunal. Igl è per exempel vegnì pretendì che requirents d'asil, entrads en Svizra a moda illegala, vegnien exiliads immediat senza procedura. Ultra da quai esi vegnì pretendì l'internament gia per il cas d'in suspect, plinavant la regulaziun a basa da quotas per requirents d'asil e d'excluder da la procedura d'asil requirents d'asil culpaivels d'in delict. A talas mesiras che n'èn betg dignas d'in stadi costituziunal vegn il cussegl federal a s'opponer er en l'avegnir.

Per tut quests motivs recumondan cussegl federal e parlament d'acceptar la lescha federala davart mesiras repressivas en il dretg dals esters.

Text da la votaziun

Lescha federala davart l'assicuranza da malsauns (LAM)

dals 18 da mars 1994

1. Titel: Disposiziuns generalas

Art. 1 Champ d'applicaziun

¹ Questa lescha regla l'assicuranza da malsauns sociala. Ella cumpiglia l'assicuranza obligatoria per la tgira da malsauns e l'assicuranza facultativa per diarias.

² L'assicuranza da malsauns sociala conceda prestaziuns en cas da:

- a. malsogna;
- b. accident, sch'ina assicuranza cunter accidents na surpiglia betg ils custs;
- c. maternitad.

Art. 2 Definiziuns

¹ Malsogna è ina pregiudicaziun da la sanadad corporala e spiertala che n'è betg la consequenza d'in accident e che pretenda ina visita medicala u in tractament medical u ha per consequenza ina inabilitad da lavurar.

² In accident è in effect donnegiant andetg e na intenziunà tras in factur exterior extraordinari sin il corp uman, che ha per consequenza ina pregiudicaziun da la sanadad corporala u spiertala.

³ La maternitad cumpiglia la gravidanza e la pagliola sco er il temp da reconvalescenza che suonda per la mamma.

2. Titel: Assicuranza obligatoria per la tgira da malsauns

1. Chapitel: Obligaziun da s'assicurar

1. Part: Disposiziuns generalas

Art. 3 Persunas obligadas da s'assicurar

¹ Mintga persuna domiciliada en Svizra sto s'assicurar per la tgira en cas da malsogna u laschar assicurar da ses represchentant legal respectiv da sia represchentanta legala entaifer trais mais suenter avair prendì domicil u suenter la naschientscha en Svizra.

² Il cussegl federal po prevair excepziuns da l'obligaziun da s'assicurar, particularmain per lavurants e lavurantas d'organisaziuns internaziunalas e da stadis esters.

³ El po extender l'obligaziun da s'assicurar sin persunas senza domicil en Svizra, particularmain sin talas che:

- a. èn activas en Svizra u che sa trategnan là pli lung temp;
- b. végnan occupadas en l'exteriur d'in patrun cun sedia en Svira.

Art. 4 Elecziun da l'assicurader

¹ Las persunas obligadas da s'assicurar pon tscherner libramain tranter ils assicuraders inditgads en l'artitel 11.

² Ils assicuraders ston acceptar en lur regiun d'actividad territoriala mintga persuna obligada da s'assicurar.

Art. 5 Entschatta e fin da l'assicuranza

¹ Sche l'entrada succeda a temp (art. 3 al. 1), cumenza l'assicuranza il mument da la naschientscha u da la prendida da domicil en Svizra. Il cussegl federal fixescha il cumenzament da l'assicuranza per las persunas inditgadas en l'artitel 3 alinea 3.

² En cas d'ina entrada retardada cumenza l'assicuranza il mument da l'entrada. En cas d'in retard na perdunabel paja la persuna assicurada in supplement da premia. Il cussegl federal fixescha per quest intent las taxas directivas e resguarda en quest connex l'auzezza da las premias al lieu da domicil da la persuna assicurada e la durada dal retard. Sch'il pajament d'in supplement da premia chaschunass ina situaziun precara per l'assicurà, reducescha l'assicurader il supplement, tegnend quint commensuradamain da la situaziun da l'assicurà e da las circumstanzas dal retard.

³ L'assicuranza finescha il mument che la persuna assicurada n'è betg pli suttamessa a l'obligaziun da s'assicurar.

Art. 6 Controlla da l'entrada ed assegnaziun ad in assicurader

¹ Ils chantuns procuran che l'obligaziun da s'assicurar vegnia observada.

² L'autoridad designada dal chantun assegna ad in assicurader las persunas che n'adempleschan betg ad uras lur obligaziun da s'assicurar.

Art. 7 Midada da l'assicurader

¹ La persuna assicurada po midar l'assicurader a la fin d'in semester chalendari, observond in termin da desditga da trais mais.

² En cas d'in augment da las premias po ella midar l'assicurader per la fin d'in mais ed observond in termin da desditga d'in mais dapi la communicaziun da l'augment. L'assicurader sto communitgar ils augments da las premias almain dus mais ordavant e far attent sin il dretg da pudair midar l'assicurader.

³ Sch'ina persuna assicurada sto abandunar in assicurader perquai ch'ella mida ses domicil u la piazza, finescha la relaziun d'assicuranza il mument dal transferiment dal domicil u dal cumenzament da la piazza tar il nov patrun.

⁴ La relaziun d'assicuranza finescha cun la retratga da l'autorisaziun tenor l'artitgel 13, sch'in assicurader n'exequescha betg pli l'assicuranza da malsauns sociala, saja quai voluntariamain u pervi d'ina decisiun administrativa.

⁵ La relaziun d'assicuranza finescha tar l'assicurader da fin uss pir alur, sch'il nov assicurader al ha communitgà che la persuna pertutgada saja assicurada tar el senza interrupziun da la protecziun d'assicuranza. Sch'il nov assicurader trailascha questa communicaziun, ha el da restituir il donn chaschunà qua tras a la persuna assicurada, particularmain la differenza da premias. Uschespert che l'assicurader da fin uss ha obtegnì la communicaziun, infurmescha el la persuna pertutgada da qual mument davent ch'ella n'è betg pli assicurada tar el.

2. Part: Suspensiun da la garanzia dals custs d'accidents**Art. 8** Princip

¹ La garanzia dals custs d'accidents po vegnir suspendida tar assicurads, per ils quals questa ristga è garantida obligatoriamain e cumplainamain a basa da la lescha federala davart l'assicuranza cunter accidents (LAA). L'assicurader procura la suspensiun sin proposta da la persuna assicurada, sche quella cumprova ch'ella è assicurada cumplainamain tenor la LAA. La premia vegn reducida correspondentamain.

² Ils custs dals accidents èn garantids tenor questa lescha, uschespert che la garanzia da quests custs tenor la LAA finescha entiramain u parzialmain.

³ L'assicuranza da malsauns sociala surpiglia ils custs per las consequenzas da quels accidents, ch'ella aveva assicurà avant la suspensiun da l'assicuranza.

Art. 9 Infurmaziun da la persuna assicurada

L'assicurader ha da far attent en scrit la persuna assicurada a ses dretg segund l'artitgel 8 il mument che quella sa decida da far part da l'assicuranza da malsauns sociala.

Art. 10 Fin da la suspensiu; procedura

¹ Il patrun infurmescha en scrit ina persuna che abanduna sia piazza u che chala d'esser assicurada cunter accidents ordaifer la professiun tenor la LAA, ch'ella stoppia annunziar quai a ses assicurader conform questa lescha. La medema obligaziun ha era l'assicuranza da dischoccupads, sch'il dretg da prestaziuns vers quest'instituziun spirescha e la persuna pertutgada na concluda betg in auter contract da lavur.

² Sche la persuna n'ha betg ademplì sia obligaziun tenor alinea 1, po l'assicurader pretender dad ella la part da la premia correspondent per garantir ils custs d'accidents inclus ils tschains da retard per la perioda dapi la fin da la garanzia tenor LAA fin al mument che l'assicurader obtegna conuschientscha da quai. Sch'il patrun u l'assicuranza da dischoccupads n'ha betg ademplì l'obligaziun tenor alinea 1, po l'assicurader far valair cunter quels las medemas pretensiuns.

2. Chapitel: Organisaziun

1. Part: Assicuraders

Art. 11 Categorias d'assicuraders

L'assicuranza obligatoria per la tgira da malsauns vegn exequida da:

- a. cassas da malsauns tenor il senn da l'artitgel 12;
- b. instituziuns d'assicuranza privatas, ch'èn sutmessas a la lescha davart la surveglianza da las assicuranzas dals 23 da zercladur 1978 (LSA), che fan assicuranzas da malsauns e disponan d'in'authorisaziun tenor l'artitgel 13.

Art. 12

¹ Las cassas da malsauns èn personas giuridicas da dretg privat u public senza finamiras lucrativas, che pratitgeschan specialmain l'assicuranza da malsauns sociala ed en reconuschidas dal departament da l'intern (departament).

² Las cassas da malsauns han il dretg d'offrir assicuranzas supplementaras, ultra da l'assicuranza da malsauns sociala tenor questa lescha; medemamain pon ellas pratitgar autras branschas d'assicuranza en il rom da las cundiziuns e dals limits maximalis fixads dal cussegl federal.

³ Las assicuranzas tenor alinea 2 èn sutmessas a la lescha federala davart il contract d'assicuranza (LCA).

⁴ Las cassas da malsauns cun in dumber minimal d'assicurads fixà dal cussegl federal dastgan er pratitgar la reassicuranza tenor l'artitgel 14.

Art. 13 Autorisaziun

¹ Il departament autorisescha las instituziuns d'assicuranza che adempleschan las pretensiuns da questa lescha (assicuraders) da pratitgar l'assicuranza da malsauns sociala. L'uffizi federal per l'assicuranza sociala (uffizi social) publitgescha la glista dals assicuraders.

² Ils assicuraders ston particularmain :

- a. pratitgar l'assicuranza da malsauns sociala tenor il princip da la reciprocad e garantir il tractament egual dals assicurads ; els dastgan applitgar ils meds da l'assicuranza da malsauns sociala sulettamain per ils intents da quella ;
- b. disponer d'in'organisaziun e d'in'administraziun che garantescha l'observaziun da las prescripziuns legalas ;
- c. esser da tut temp en il cas d'ademplier lur obligaziuns finanzialas ;
- d. pratitgar er l'assicuranza individuala per indemnisaziuns da diarias tenor questa lescha ;
- e. avair ina sedia en Svizra.

³ Il departament retira ad in assicurader l'autorisaziun per pratitgar l'assicuranza da malsauns sociala, sche quel fa la dumonda respectiva u sch'el n'ademplescha betg pli las kundiziuns legalas. El procura che la retratga haja pir alur effect, cu tuts assicurads èn vegnids recepids dad auters assicuraders.

Art. 14 Reassicuranza

¹ Ils assicuraders pon laschar reassicurar tras contract prestaziuns ch'els pajan a basa da questa lescha.

² Reassicuraders dovran in'autorisaziun dal departament. Per dar quest'autorisaziun vala l'artitgel 13 conform a ses senn.

³ Il cussegl federal fixescha la part minimala da las prestaziuns ch'ils assicuraders ston sezs surpigliar.

Art. 15 Responsabladad

Ils assicurads n'èn betg responsabels per las obligaziuns dals assicuraders.

Art. 16 Infurmaziun e cussegliaziun

Ils assicuraders èn obligads d'infurmar las personas interessadas davart lur dretgs ed obligaziuns e da las cussegliar.

Art. 17 Exemziun da taglias

¹ Ils assicuraders èn liberads da las taglias directas da la confederaziun, dals chantuns e da las vischnancas sco er da las taglias sin l'ierta e donaziuns dals chantuns e da las vischnancas, uschenavant che lur entradas e valurs da facultad vegnan applitgadas exclusivamain per l'assicuranza da malsauns e per pajar u garantir lur prestaziuns.

² Documents che vegnan applitgads tar l'execuziun da l'assicuranza da malsauns sociala en il contact cun ils assicurads u cun terzas personas ed autras organisaziuns, èn liberads da las taxas e contribuziuns publicas. L'incassament da las premias per l'assicuranza da malsauns sociala n'è betg suttemess a la taxa da bul federala sin quittanzas da premias.

³ Dispitas concernent l'applicaziun da quest artitgel giuditgescha il tribunal federal.

2. Part: Instituziun communabla

Art. 18

¹ Ils assicuraders creeschjan ina instituziun communabla en furma d'ina fundaziun. Il document da fundaziun ed ils reglaments da la fundaziun dovrjan l'approvaziun dal departament. Sch'i na reussescha betg als assicuraders da fundar l'instituziun communabla, fa quai il cussegl federal. El relascha las prescripziuns necessarias, sch'ils assicuraders na pon betg vegnir perina concernent il manaschi da l'instituziun.

² L'instituziun communabla surpiglia ils custs per las prestaziuns legalas empè d'assicuraders insolvents.

³ Il cussegl federal po surdar a l'instituziun communabla ulteriuras incumbensas, surtut cun l'intent d'ademplier obligaziuns internaziunalas.

⁴ Ils assicuraders pon sa convegnir da la confidar tshertas incumbensas d'interess communal, particularmain sin ils secturs administrativs e technics.

⁵ Per finanziair las incumbensas segund ils alineas 2 e 4 ston ils assicuraders pajar contribuziuns a l'instituziun communabla sin donn e cust da l'assicuranza da malsognas sociala. L'atezza da quellas vegn fixada tras ils reglaments da l'instituziun.

⁶ Il cussegl federal regla la finanziaziun da las incumbensas ch'el surdat a l'instituziun communabla segund l'alea 3.

⁷ L'instituziun communabla maina in quint separà per mintgina da sias incumbensas. Ella giada la medema exemziun da taglia sco ils assicuraders (art. 17).

3. Part: Promoziun da la sanadad

Art. 19 Promoziun da la prevenziun da malsognas

¹ Ils assicuraders promovon la prevenziun da malsognas.

² Els mainan ensemen cun ils chantuns ina instituziun che ha il scopo da stimular, coordinar ed evaluar mesiras destinadas per promover la sanadad e per prevegnir a malsognas. Sch'i na reussescha betg da fundar l'instituziun, fa quai il cussegl federal.

³ L'organ directiv da l'instituziun consista da represchentants dals assicuraders, dals chantuns, dal ISAA, da la confederaziun, da la scienza sco er da las organisaziuns spezialisadas sin il sector per la prevenziun da malsognas.

Art. 20 Finanziaziun, surveglianza

¹ Da mintga persuna assicurada obligatoriain segund questa lescha esi d'incassar ina contribuziun annuala per la prevenziun generala da malsognas.

² Il cussegl federal fixescha la contribuziun sin proposta da l'instituziun.

³ Il cussegl federal surveglia l'activitad da l'instituziun. Ils preventivs, quints e rapports d'activitad èn da preschentar per l'approvaziun a l'uffizi federal.

4. Part: Surveglianza e statistica

Art. 21 Surveglianza

¹ Ils assicuraders e l'instituziun communabla èn suttemess a la surveglianza dal cussegl federal.

² Quel procura per l'applicaziun unifurma da questa lescha e regla spezialmain la repartiziun da las competenzas.

³ L'execuziun da las assicuranzas numnadas en l'artitel 12 alinea 2 vegn survegliada da l'uffizi federal per l'assicuranza privata conform a la legislaziun davart las instituziuns d'assicuranzas privatas.

⁴ L'uffizi federal per l'assicuranza sociala po dar als assicuraders instrucziuns per l'applicaziun unifurma dal dretg federal, pretender dad els tuttas infurmaziuns e mussaments necessaris sco era exequir inspecciuns. Ils assicuraders ston inoltrar a l'uffizi lur rapports e lur quints annuals.

⁵ Sch'in assicurader n'observa betg las prescripciuns legalas, po l'uffizi federal per l'assicuranza sociala, tut tenor la natira e la grevizza da las mancanzas:

- a. prender mesiras per restabilir il stadi legal sin donn e cust da l'assicurader;
- b. proponer al departament da retrair la permissiun per pratitgar l'assicuranza da malsauns sociala.

⁶ Las disposiziuns spezialas davart la surveglianza da las instituziuns d'assicuranzas privatas restan resalvadas.

Art. 22 Controlla dals custs administrativs

¹ Ils assicuraders han da restrenscher ils custs administrativs per l'assicuranza da malsauns sociala sin la mesira necessaria per ina administraziun economica.

² Il cussegl federal po relaschar disposiziuns per limitar ils custs administrativs. El resguarda en quest connex surtut il svilup general da las pajas e dals pretschs.

Art. 23 Statistica

¹ Il cussegl federal relascha disposiziuns concernent stabilir, valitar e publitgar las statisticas necessarias per exequir questa lescha sco er concernent l'access a las datas rimnadas. El procura che la protecziun da la personalitad saja garantida.

² Ils assicuraders sco er las autoritads federalas e chantunalas collavureschan tar la cumpilaziun da las statisticas. Il cussegl federal po extender l'obligaziun da cooperar sin autras personas ed organisaziuns suenter las avair consultadas.

3. Chapitel: Prestaziuns

1. Part: Circumscripziun dal sector da prestaziun

Art. 24 Princip

L'assicuranza per la tgira da malsauns obligatoria surpiglia ils custs per las prestaziuns definidas en ils artitgels 25-31, tegnend quint da las cundiziuns fixadas en ils artitgels 32-34.

Art. 25 Prestaziuns generalas en cas da malsogna

¹L'assicuranza obligatoria per la tgira da malsauns surpiglia ils custs per las prestaziuns che servan a la diagnosa u al tractament d'ina malsogna e da sias consequenzas.

²Questas prestaziuns cumpiglian:

- a. las examinaziuns, ils tractaments e las mesiras da tgira che vegnan exequids en furma ambulanta al domicil dal pazient, en furma staziunara u mez-staziunara u en ina chasa da tgira da:
 1. medis u medias,
 2. chiropratitgants u chiropratitgantas,
 3. personas che prestan in agid sin ordinaziun u per cumond d'in medi u d'ina media;
- b. las analisas, ils medicaments, ils meds ed ils apparats diagnostics u terapeutics prescrits d'in medi u, entaifer ils limits fixads dal cussegl federal, d'in chiropratitgant;
- c. ina contribuziun vi dals custs da curas da bogn ordinadas d'in medi;
- d. las mesiras da rehabilitaziun exequidas u ordinadas d'in medi;
- e. il segiurn en la partiziun generala d'in ospital;
- f. il segiurn en ina instituziun mez-staziunara;
- g. ina contribuziun vi dals custs da transports medicals necessaris sco er vi dals custs da salvament.

Art. 26 Prevenziun medicinala

L'assicuranza obligatoria per la tgira da malsauns surpiglia ils custs per tschertas examinaziuns per constatar ad uras malsognas sco er per mesiras preventivas en favur d'assicurads ch'en periclitads particularmain. Las examinaziuns u las mesiras preventivas vegnan exequidas u ordinadas d'in medi u d'ina media.

Art. 27 Mendas da naschientscha

L'assicuranza obligatoria per la tgira da malsauns surpiglia en cas da mendas da naschientscha na cuvertas da l'assicuranza d'invaliditad ils custs per las medemas prestaziuns sco en cas da malsogna.

Art. 28 Accidents

L'assicuranza obligatoria per la tgira da malsauns surpiglia en cas d'accidents segund l'artitgel 1 alinea 2 litera b ils custs per las medemas prestaziuns sco en cas da malsogna.

Art. 29 Maternitad

L'assicuranza obligatoria per la tgira da malsauns surpiglia ultra dals custs per las medemas prestaziuns sco en cas da malsogna ils custs per las prestaziuns spezialas en cas da maternitad.

²Questas prestaziuns cumpiglian:

- a. las examinaziuns da controlla exequidas u ordinadas da medis e medias u da spenderas durant e sunter la gravidanza;
- b. la pagliola a chasa, en in ospital u en ina instituziun da tgira da malsauns mezz-staziunara sco er l'agid da medis e medias u da spenderas;
- c. la cussegliaziun necessaria da mammas tezzantas.

Art. 30 Interrupziun na chastiabla da la gravidanza

En cas d'interrupziun na chastiabla da la gravidanza conform a l'artitel 120 dal cudesch penal surpiglia l'assicuranza obligatoria per la tgira da malsauns ils custs per las medemas prestaziuns sco en cas da malsogna.

Art. 31 Tractament dals dents

¹L'assicuranza obligatoria per la tgira da malsauns surpiglia ils custs per il tractament dals dents, sche quel:

- a. vegn chaschunà tras ina greva malsogna na evitabla dal sistem da mastegiar; u
- b. vegn chaschunà tras in'otra greva malsogna u da sias consequenzas; u
- c. è necessari per tractar ina greva malsogna u sias consequenzas.

²Ella surpiglia era ils custs per il tractament da donns dal sistem da mastegiar ch'èn vegnids chaschunads tras in accident segund l'artitel 1 alinea 2 litera b.

2. Part: Premissas per surpigliar ils custs ed extensiun da quels**Art. 32** Premissas

¹Las prestaziuns segund ils artitgels 25-31 ston esser efficacias, convegnentas ed economicas. L'efficacità sto esser cumprovada tenor metodas scientificas.

²L'efficacità ed il caracter convegnent ed economic da las prestaziuns vegnan reexaminads periodicamain.

Art. 33 Designaziun da las prestaziuns

¹Il cussegl federal po designar las prestaziuns da medis e medias u da chiropratitgants e chiropratitgantas, per las qualas ils custs na vegnan betg surpigliads da l'assicuranza obligatoria per la tgira da malsauns u be sut tschertas cundiziuns.

²El designa pli detagliadamain las autras prestaziuns segund l'artitel 25 alinea 2 sco er las prestaziuns segund ils artitgels 26, 29 alinea 2 literas a e c e 31 alinea 1 che n'èn betg vegnidas prestadas da medis e medias u da chiropratitgants e chiropratitgantas.

³ El fixescha en tge mesira che l'assicuranza obligatoria per la tgira da malsauns surpiglia ils custs per ina nova prestaziun u per ina prestaziun dispitaivla, da la quala l'efficacitad, il caracter cunvegnent u economic è anc en evaluaziun.

⁴ El numna cumissiuns ch'al cusseglian concernent la designaziun da las prestaziuns. El procura per la coordinaziun da la lavur da las cumissiuns numnadas.

⁵ El po surdar las incumbensas segund ils alineas 1-3 al departament u a l'uffizi federal.

Art. 34 Extensiun

¹ Ils assicuraders na dastgan surpigliar en il rom da l'assicuranza obligatoria per la tgira da malsauns nagins auters custs che quels per las prestaziuns segund ils artitgels 25-33.

² Il cussegl federal po decider che l'assicuranza obligatoria per la tgira da malsauns surpiglia ils custs da las prestaziuns segund ils artitgels 25 alinea 2 u 29, che vegnan furnidas en l'exteriur per motivs medicinal. El po decider per quals cas l'assicuranza obligatoria per la tgira da malsauns surpiglia ils custs d'ina pagliola che succeda en l'exteriur per motivs medicinal. El po limitar ils custs da prestaziuns che vegnan furnidas en l'exteriur.

4. Chapitel: Furniturs da prestaziuns

1. Part: Admissiun

Art. 35 Princip

¹ Admess per l'activitad a donn e cust da l'assicuranza obligatoria per la tgira da malsauns èn ils furniturs da prestaziuns ch'adempleschan las cundiziuns fixadas en ils artitgels 36-40.

² Furniturs da prestaziuns èn :

- a. medis e medias;
- b. farmacists e farmacistas;
- c. chiropratitgants e chiropratitgantas;
- d. spendreras;
- e. persunas che furneschan prestaziuns sin ordinaziun u per incarica d'in medi u d'ina media, e las organisaziuns ch'occupeschan talas persunas;
- f. laboratoris;
- g. centers che consegnan meds ed apparats che servan per l'examinaziun u per il tractament;
- h. ospitals;
- i. instituziuns che servan a la tgira da malsauns mez-staziunara;
- k. chasas da tgira;
- l. bogns da cura.

Art. 36 Medis e medias

¹Medis e medias èn admess, sch'els possedan il diplom federal e disponan d'ina furnaziun ulteriura renconuschida dal cussegl federal.

²Il cussegl federal regla l'admissiun da medis e medias che possedan in certificat equivalent da qualificaziun scientifica.

³Dentists e dentistas èn mess a pèr als medis ed a las medias concernent las prestaziuns segund l'artitgel 31.

Art. 37 Farmacists e farmacistas

¹Farmacists e farmacistas èn admess, sch'els possedan il diplom federal e disponan d'ina furnaziun ulteriura renconuschida dal cussegl federal.

²Il cussegl federal regla l'admissiun da farmacists e farmacistas che possedan in certificat equivalent da qualificaziun scientifica.

³Ils chantuns fixeschan sut tge cundiziuns medis e medias cun ina permissiun chantunala per manar in'apoteca èn mess a pèr a las farmacistas ed als farmacists admess. Els resguardan en quest connex particularmain las pussaivladads d'access dals pazients e da las pazientas ad in'apoteca.

Art. 38 Auters furniturs da prestaziuns

Il cussegl federal regla l'admissiun dals furniturs da prestaziuns segund l'artitgel 35 alinea 2 literas c-g suenter avoir consultà ils chantuns e las organisaziuns interessadas.

Art. 39 Ospitals ed autras instituziuns

¹Instituts u partiziuns da tals che servan al tractament staziunar da malsognas acutas u per l'execuziun staziunara da mesiras per la reabilitaziun medicinala (ospitals), èn admess, sch'els:

- a. garanteschon ina tgira medicinala suffizienta;
- b. disponan dal personal qualifitgà necessari;
- c. disponan dals indrizz medicinali adequats e garanteschon ina furniziun adequata dals medicaments;
- d. correspundan a la planisaziun stabilida dad in u da plirs chantuns cun l'intent da satisfar al basegn per ina tgira en ospital; purtaders privats da tals instituts èn d'integrar commensuradamain en la planisaziun;
- e. figureschan sin la glista dals ospitals dal chantun che fixescha las categorias tenor lur incumbensas da prestaziun.

²Las cundiziuns fixadas en l'alinea 1 literas a-c valan conform a lur senn per instituts, instituziuns u lur partiziuns che servan a la tgira da malsauns mez-staziunara.

³Las cundiziuns fixadas en l'alinea 1 valan conform a lur senn per instituts, instituziuns u lur partiziuns che servan a la tgira ed a l'assistenza medicinala sco er a la reabilitaziun da pazientas e pazients stabels (chasas da tgira).

Art. 40 Bogns da cura

¹Bogns da cura èn admess, sch'els èn reconuschids dal departament.

¹Il cussegl federal fixescha las cundiziuns ch'ìls bogns da cura ston ademplir concernent la direcziun medicala, il personal qualificità necessari, ils tractaments e las funtaunas termalas.

2. Part:

Tscherna dal furnitur da prestaziuns e surpigliada dals custs

Art. 41

¹L'assicurà po tscherner libramain tranter ils furniturs da prestaziuns admess ed adattads per tractar sia malsogna. En cas d'in tractament ambulat sto l'assicurader surpigliar ils custs per maximal tenor la tariffa che vala per il domicil u per il lieu da lavur da la persuna assicurada u per il conturn da quella. En cas d'in tractament staziunar u mez-staziunar sto l'assicurader surpigliar ils custs per maximal tenor la tariffa che vala en il chantun da domicil da la persuna assicurada.

²Sche assicurads fan per motivs medicinals diever d'in auter furnitur da prestaziuns, sa drizzan ils custs surpigliads tenor la tariffa che vala per quest furnitur da prestaziuns. Motivs medicinals èn avant maun en cas d'in cas d'urgenza u sche las prestaziuns necessarias na vegnan betg offeridas:

- a. en cas d'in tractament ambulat al domicil u al lieu da lavur da la persuna assicurada u en il conturn da quella;
- b. en cas d'in tractament staziunar u mez-staziunar en il chantun da domicil u en in ospital d'ordaifer il chantun che figurescha sin la glista dals ospitals dal chantun da domicil segund l'artigel 39 alinea 1 litera e.

³Sche la persuna assicurada fa diever per motivs medicinals dals servetschs d'in ospital public u subvenziunà dal maun public che sa chatta ordaifer ses chantun da domicil, surpiglia il chantun da domicil la differenza tranter ils custs mess a quint e las tariffas da l'ospital correspondent per la populaziun dal chantun. En quest cas vala per il chantun da domicil il dretg da regress segund l'artigel 79 conform a ses senn. Il cussegl federal regla ils detagls.

⁴Ils assicurads pon limitar lur dretg da tscherna en enclegientscha cun l'assicurader sin furniturs da prestaziuns che l'assicurader tscherna a vista d'in provediment pli favuraivel concernent ils custs (art. 62 al. 1 e 3). L'assicurader sto alur be surpigliar ils custs per las prestaziuns ch'èn vegnidas exequidas u ordinadas da quests furniturs da prestaziuns; alinea 2 vala conform a ses senn. Las prestaziuns obligatorias tenor la lescha èn assicuradas en mintga cas.

3. Part : Debitur da la bunificaziun ; facturaziun

Art. 42

¹Nun in'otra cunvegna tranter ils assicuraders ed ils furniturs da prestaziuns, debiteschan ils assicurads la bunificaziun da la prestaziun als furniturs da la prestaziun. Ils assicurads han en quest cas vers l'assicurader il dretg da la restituziun (sistem dal terz garant).

²Assicuraders e furniturs da las prestaziuns pon sa cunvegner che l'assicurader debiteschia la bunificaziun (sistem dal terz pajant).

³Il furnitur da la prestaziun sto consegnar al debitur in quint detaglià e chapibel. El sto er far a quel tuttas indicaziuns ch'el basegna per pudair examinar la calculaziun da la bunificaziun ed il caracter economic da la prestaziun. Tenor il sistem dal terz pajant obtegna la persuna assicurada ina copia dal quint ch'è vegnì consegnà a l'assicurader. Il cussegl federal regla ils detagls.

⁴L'assicurader po pretender ina diagnosa precisa u ulteriuras infurmaziuns da natira medicinala.

⁵Il furnitur da las prestaziuns ha en cas motivads il dretg e sin giavisch da la persuna assicurada è el en mintga cas obligads da dar conuschent las indicaziuns da natira medicinala sulettamain al medi u a la media da confidenza da l'assicurader, quai conform a l'artitgel 57.

4. Part : Tariffas e pretschs

Art. 43 Princip

¹Ils furniturs da las prestaziuns fan lur quints a basa da tariffas u pretschs.

²La tariffa è ina basa per la calculaziun da la bunificaziun; ella po particularmain:

- a. sa basar sin il temp duvrà per las prestaziuns (tariffa per il temp duvrà);
- b. fixar puncts per las singulas prestaziuns e la valur per mintga punct (tariffa per la prestaziun singula);
- c. prevair bunificaziuns pauschalas (tariffa pauschala);
- d. suttametter la bunificaziun excepziunalmain e per garantir la qualidad da tschertas prestaziuns a cundiziuns che surpassan quellas segund ils artitgels 36-40, particularmain a talas che prevesan ch'ils furniturs da las prestaziuns disponian da l'infrastructura, da la scolaziun, da la furnaziun e perfecziun cuntinuada necessaria (exclusiun da tariffas).

³La tariffa pauschala po sa referir sin il tractament da mintga pazient u da mintga pazienta (pauschala per pazient) u sin il provediment da mintga gruppa d'assicurads (pauschalas d'assicuranza). Pauschalas d'assicuranza pon vegnir fixadas prospectivamain a basa da las prestaziuns furnidas en il temp passà ed a basa dals basegns ch'èn da spetgar (preventiv global prospectiv).

⁴Tariffas e pretschs vegnan fixads en contracts tranter assicuraders e furniturs da prestaziuns (contract tariffar) u fixads per ils cas determinads da la lescha tras l'autorità cumpetenta. Igl è da procurar en quest connex che las tariffas vegnian fixadas tenor princips economicos e structuradas a moda adattada. En cas da contracts tariffars tranter federaziuns esi da consultar avant la conclusiun las organisaziuns che represchentan ils interess dals assicurads sin il plaun chantunal e federal.

⁵Las tariffas per la prestaziun singula ston sa basar sin ina structura tariffara unifurma fixada tras cunvegna per l'entira Svizra. Sch'ils partenaris tariffars na pon betg sa cunvegner, fixescha il cussegl federal questa structura tariffara.

⁶Ils partenaris da contracts e las autoritads cumpetentas fan atenziun ch'i vegnia cuntanschì in provediment da sanadad d'aut nivel e cunvegner ed uschè favuraivel sco pussaivel.

⁷Il cussegl federal po stabilir princips per fixar las tariffas a moda economica e tenor ina structura adattada; el po er stabilir princips per l'adattaziun da las tariffas. El procura per la coordinaziun cun ils urdens tariffars da las autras assicuranzas socialas.

Art. 44 Protecziun concernent tariffas

¹Ils furniturs da prestaziuns ston observar las tariffas ed ils pretschs fixads tras contracts u da las autoritads e na dastgan betg pretender bunificaziuns pli autas per las prestaziuns furnidas a basa da questa lescha (protecziun concernent tariffas). Las disposiziuns davart la bunificaziun per meds ed apparats che servan per l'examinaziun u per il tractament (art. 52 al. 1 lit. a cif. 3) restan resalvadas.

²In furnitur da prestaziuns che snega da furnir prestaziuns conform a questa lescha, sto annunziar quai a l'uffizi designà da la regenza chantunala. En quest cas n'ha el betg il dretg da bunificaziuns tenor questa lescha. Sch'in assicurà s'adressescha a tals furniturs da prestaziuns, ston quels al infurmar pertutgant quest fatg.

Art. 45 Garanzia dal tractament medicinal

Sch'il tractament dals assicurads n'è betg garantì conform a questa lescha pervi da recusaziun da furniturs da prestaziuns, procura la regenza chantunala che quel vegnia garantì. Ina protecziun concernent tariffas vala er per quest cas. Il cussegl federal po relaschar disposiziuns detagliadas.

Art. 46 Contract tariffar

¹Las parts d'in contract tariffar èn d'ina vart singuls u plirs furniturs da prestaziuns u las federaziuns da quels e da l'autra vart singuls u plirs assicuraders u las federaziuns da quels.

²Sch'ina federaziun furma ina part contrahenta, è il contract da tariffas be liants per ils commembers da la federaziun, sch'els fan part dal contract. Er na commembers ch'èn activs en il territori da contract pon far part dal contract. Il contract po prevair che tals ston prestar ina contribuziun commensurada vi dals custs per la conclusiun dal contract. El regla las modalitads da la decleraziun da participaziun sco era da la retratga e l'en publicaziun.

³Na admissiblas ed uschia na valaivlas èn particularmain las suandantas mesiras, senza resguardar, sch'ellas sajan cuntegnidas en in contract tariffar, en cunvegns separadas u en regulaziuns:

- a. scumonds da contracts separads sin donn e cust dals commembers da federaziuns;
- b. l'obligaziun adossada a commembers da federaziuns vers contracts existents da federaziuns;
- c. scumonds da concurrenza sin donn e cust dals commembers da federaziuns;
- d. clausulas d'exclusividad e talas che scumondan tut tractament favorisà.

⁴Il contract tariffar dovra l'approvaziun da la regenza chantunala cumpetenta u, sch'el duai valair per l'entira Svizra, dal cussegl federal. L'autorità d'approvaziun examinescha ch'il contract tariffar stettia en concordanza cun la lescha e satisfetschia al princip d'economia e da la gistadad.

⁵Il termin per la desditga d'in contract tariffar e per la decleraziun da retratga segund l'alineia 2 munta almain a sis mais.

Art. 47 Mancanza d'in contract tariffar

¹Sch'i na po betg vegnir fatg in contract tariffar tranter ils furniturs da prestaziuns ed ils assicuraders, fixescha la regenza chantunala la tariffa sunter avair consultà ils participads.

²Sch'i n'exista betg in contract tariffar per il tractament ambulat da la persuna assicurada ordaifer ses domicil u lieu da lavur u il conturn da quella u per il tractament staziunar u mez-staziunar da la persuna assicurada ordaifer ses chantun da domicil, vegn la tariffa fixada da la regenza dal chantun en il qual sa chatta l'instituziun permanenta dal furnitur da la prestaziun.

³Sche furniturs da la prestaziun ed assicuraders na pon betg vegnir perina concernent la renovaziun d'ina contract tariffar, po la regenza chantunala prolungar il contract existent per in onn. Sch'i na vegn fatg nagin contract entaifer quest termin, fixescha ella la tariffa sunter avair consultà ils participads.

Art. 48 Contracts tariffars cun federaziuns da medis

¹Tar l'approvaziun d'in contract tariffar cun ina u pliras federaziuns da medis fixescha l'autorità d'approvaziun (art. 46 al. 4) ina tariffa generala sunter avair consultà las parts dal contract; las taxas minimalas da quella tariffa èn pli bassas e las taxas maximalas da quella pli autas che quellas da la tariffa convenziunala approvada.

²La tariffa generala vegn applitgada en cas da spiraziun dal contract tariffar. In onn sunter la spiraziun dal contract tariffar po l'autorità d'approvaziun fixar da nov la tariffa generala senza prender resguard d'antieruras tariffas convenziunalas.

³Sch'i na reussescha gia da bell'entschatta betg da far in contract tariffar cun ina federaziun da medis, po l'autorità d'approvaziun fixar ina tariffa generala sin proposta da las parts.

⁴Per parts che han fatg in nov contract tariffar, passa la tariffa generala ord vigur il mument ch'il nov contract vegn approvà.

Art. 49 Contracts tariffars cun ospitals

¹Per la bunificaziun dal tractament staziunar inclusiv segiurn en in ospital (art. 39 al. 1) concludan las parts contrahentas tariffas pauschalas. Quellas cuvran per ils abitants e las abitantas dal chantun en cas d'ospitals publics u subvenziunads dal maun public maximal 50 pertschient dals custs imputabels per pazient u pazienta u per gruppa d'assicurads en la partiziun generala. Ils custs imputabels vegnan eruids a chaschun da la conclusiun dal contract. Parts vi dals custs da manaschi en consequenza da surcapacità, custs d'investiziuns sco er ils custs per scolaziun e perscrutaziun na vegnan betg resguardads.

²Las parts contrahentas pon sa cunvegnir che prestaziuns diagnosticas u terapeuticas spezialas na sajan betg cuntegnidas en la pauschala mabain vegnian quintadas separadamain. Per questas prestaziuns dastgan ellas quintar als abitants ed a las abitantas dal chantun maximal 50 pertschient dals custs imputabels, sch'i sa tracta d'ospitals publics u subvenziunads dal maun public.

³En cas da segiurns en l'ospital sa drizza la bunificaziun tenor la tariffa d'ospital segund ils alineas 1 e 2, uschè ditg ch'il pazient u la pazienta basegna il tractament e la tgira u la rehabilitaziun medicinala en l'ospital. Sche quella cundiziun n'è betg pli ademplida, vegn la tariffa segund l'artitgel 50 applitgada per il segiurn en l'ospital.

⁴Las bunificaziuns segund ils alineas 1-3 cumpenseschan tuttas pretensiuns da l'ospital per la partiziun generala.

⁵Las parts contrahentas sa cunvegnan pertutgant la bunificaziun en cas d'in tractament ambulat e d'in segiurn mez-staziunar.

⁶Ils ospitals erueschan ils custs e las prestaziuns tenor metodos unifurmas; els mainan per quest intent ina contabilitad analitica ed ina statistica da lur prestaziuns. La regenza chantunala e las parts contrahentas pon prender invista dals documents. Il cussegl federal relascha las disposiziuns necessarias.

⁷Las regenzas chantunalas e, tenor basegn, il cussegl federal ordainan cumparegliaziuns da manaschi tranter ils ospitals. Ils ospitals ed ils chantuns ston furnir la documentaziun necessaria per quest intent. Sch'i resulta d'ina tala cumparegliaziun ch'ils custs d'in ospital èn cleramain pli auts che quels d'ospitals cumparegliabels, u sche la documentaziun d'in ospital è nunsuffizienta, pon ils assicuraders desdir il contract a basa da l'artitgel 46 alineas 5 e proponer a l'autorità d'approvaziun (art. 46 al. 4) da reducir las tariffas sin la mesiragista.

Art. 50 Contracts tariffars cun chasas da tgira

En cas d'in segiurn en ina chasa da tgira (art. 39 al. 3) bunifitgescha l'assicurader las medemas prestaziuns sco en cas d'in tractament ambulat ed ina tgira a chasa. El po sa convegnir cun la chasa da tgira da fixar bunificaziuns pauschalas. Ils alineas 6 e 7 da l'artigel 49 èn applitgabels conform a lur senn.

Art. 51 Preventiv global per ospitals e chasas da tgira

¹Il chantun po fixar, sco instrument per diriger las finanzas, in import total per la finanziaziun dals ospitals u da las chasas da tgira. La repartiziun dals custs tenor l'artigel 49 alinea 1 resta resalvada.

²Il chantun consultescha ordavant ils furniturs da las prestaziuns ed ils assicuraders.

Art. 52 Analisis e medicaments; meds ed apparats

¹Suenter avair consultà las cumissiuns cumpetentas ed avair resguardà ils princips dals artigels 32 alinea 1 e 43 alinea 6:

- a. relascha il departament:
 1. ina glista da las analisis cun tariffa;
 2. ina glista cun tariffa dals preparats e da las substanzas activas ed auxiliaras applitgadas per la receptura; la tariffa cumpiglia er las prestaziuns dal farmacist u da la farmacista;
 3. disposiziuns davart l'obligaziun a prestaziuns e davart l'extensiun da la bunificaziun en cas da meds ed apparats che servan a la diagnosa u a la terapia;
- b. stabilescha l'uffizi federal ina glista da las spezialitads farmaceuticas e dals medicaments confecziunads cun pretschs (glista da spezialitads). Quella ha er da cuntegnair las genericas bunmartgadas e barattablas cun ils preparats originals.

²Concernent las mendas da naschientscha vegnan las mesiras terapeuticas ch'appartengnan al catalog da prestaziuns da l'assicuranza d'invaliditad recepidas en ils relaschs ed en las glistas segund l'alinea 1.

³Meds ed apparats che servan ad analisis, medicaments ed a la diagnosa u terapia dastgan vegnir mess a quint per sin il pli tenor las tariffas, ils pretschs e las taxas da bunificaziun tenor l'alinea 1. Il cussegl federal designa las analisis exequidas en il labor dal medi u da la media, per las qualas la tariffa po vegnir fixada segund ils artigels 46 e 48.

Art. 53 Recurs al cussegl federal

¹Cunter las decisiuns da la Regenza chantunala segund ils artigels 39, 45, 46 alinea 4, 47, 48 alineas 1-3, 49 alinea 7, 51, 54 e 55 poi vegnir fatg in recurs al cussegl federal.

²La procedura da recurs sa drizza tenor la lescha federala davart la procedura administrativa.

³Il cussegl federal decida davart il recurs entaifer il pli sis mais. Il termin po vegnir surpassà per motivs impurtants per maximal quatter mais.

5. Part: Mesiras extraordinarias per franar il svilup dals custs

Art. 54 Stabilir in preventiv global tras l'autorità d'approvaziun

¹ Ils assicuraders pon proponer ch'il chantun fixeschia in import global (preventiv global) per la finanziaziun dals ospitals e da las chasas da tgira sco mesira extraordinaria limitada per franar in augment sur la media dals custs.

² Il chantun ha da decider davart entrar en chausa entaifer trais mais dapi l'inoltraziun da la proposta. El consultescha ordavant las instituziuns ed ils assicuraders.

Art. 55 Fixaziun da las tariffas tras l'autorità d'approvaziun

¹ Sche la media dals custs s'augmenta mintgamaì per persuna assicurada e per onn en l'assicuranza obligatoria per la tgira da malsauns per il tractament ambulat e staziunar duas giadas pli fitg ch'il svilup general dals pretschs e da las pajas, po l'autorità competenta ordinar che las tariffas ed ils pretschs per tuttas u per tschertas prestaziuns na dastgian betg vegnir augmentads, uschè ditg che la differenza relativa da la rata da l'augmentaziun per onn munta a dapli che 50 pertschient en cumparegliaziun cun il svilup general dals pretschs e da las pajas.

² Cumpetent è

- a. il cussegl federal concernent ils contracts tariffars approvads dad el sez segund l'artitgel 46 alinea 4;
- b. il departament concernent las tariffas ed ils pretschs segund l'artitgel 52 alinea 1 litera a cifras 1 e 2 sco er litera b;
- c. la regenza chantunala concernent ils contracts tariffars approvads dad ella senza segund l'artitgel 46 alinea 4.

6. Part:

Controlla dal caracter economic e da la qualità da las prestaziuns

Art. 56 Caracter economic da las prestaziuns

¹ Il furnitur da las prestaziuns sto limitar sias prestaziuns sin la mesira ch'è en l'interess da l'assicurà e ch'è necessaria per il tractament.

² Per prestaziuns che surpassan questa mesira po la bunificaziun vegnir refusada. Il furnitur da prestaziuns po vegnir obligà da restituir ina bunificaziun obtegnida cunter dretg segund questa lescha. Il dretg da pretender la restituziun han:

- a. en il sistem dal terz garant (art. 42 al. 1) la persuna assicurada u tenor l'artitgel 89 alinea 3 l'assicurader;
- b. en il sistem dal terz pajant (art. 42 al. 2) l'assicurader.

³Il furnitur da prestaziuns sto dar vinavant al debitor da las bunificaziuns ils avantatgs directs u indirects ch'el obtegna:

- a. d'in auter furnitur da prestaziuns che agescha per sia incarica;
- b. da persunas u instituziuns che furneschan medicaments u meds ed apparats che servan a la diagnosa u a la terapia.

⁴Sch'il furnitur da prestaziuns na dat betg vinavant quai avantatg, po la persuna assicurada u l'assicurader pretender la restituziun da quel.

⁵Furniturs da prestaziuns ed assicuraders prevesan en ils contracts tariffars mesiras per garantir il caracter economic da las prestaziuns. Els procuran particularmain che mesiras diagnosticas na vegnian betg repetidas senza basegn, el cas che assicurads consulteschan plirs furniturs da prestaziuns.

Art. 57 Medis e medias da confidenza

¹Ils assicuraders u lur federaziuns designan medis respectiv medias da confidenza suenter avair consultà las societads da medis chantunals. Quels ston ademplir las cundiziuns d'admissiun segund l'artigel 36 ed esser stads activs almain tschintg onns en ina pratica da medi u en ina funcziun directiva en in ospital.

²Medis e medias da confidenza che duain esser activs en l'entira Svizra ston vegnir designads en encliegientscha cun la societad da medis dal chantun en il qual l'assicurader ha sia sedia principala u en il qual la federaziun dals assicuraders ha sia sedia.

³Ina societad da medis chantunala po refusar in medi u ina media da confidenza per motivs impurtants; en quest cas decida la dretgira da cumpromiss segund l'artigel 89.

⁴Medis u medias da confidenza cusseglian ils assicuraders en dumondas medicinalas sco er en dumondas concernent la bunificaziun e l'applicaziun da las tariffas. Els examineschan particularmain sche las cundiziuns concernent l'obligaziun da surpigliar prestaziuns davart da l'assicurader èn ademplidas.

⁵Els èn independents concernent lur decisiuns. Ni assicuraders ni furniturs da prestaziuns ni lur federaziuns als pon dar directivas.

⁶Ils furniturs da prestaziuns ston furnir als medis ed a las medias da confidenza las indicaziuns necessarias segund l'alinea 4 per che quels possian ademplir lur incumbensa. Sch'igl n'è betg pussaivel d'obtegnair questas indicaziuns, pon ils medis e las medias da confidenza er visitar persunalmain assicurads; els ston infurmar ordavant il medi tractant u la media tractanta e suenter la visita er infurmar quels davart il resultat da l'examinaziun. En cas motivads pon ils assicurads pretender in'examinaziun tras in auter medi u in'otra media. Sch'els na pon betg sa convegnir cun lur assicurader, decida la dretgira da cumpromiss segund l'artigel 89.

⁷Ils medis e las medias da confidenza consignan als organs cumpetents dals assicuraders be quellas indicaziuns ch'èn necessarias per pudair decider davart l'obligaziun da surpigliar la prestaziun, per fixar la bunificaziun e per motivar ina decisiun. Faschond quai han els da respectar ils dretgs da la personalitad dals assicurads.

⁸Las associaziuns da tetg federalas dals medis e da las medias sco er dals assicuraders reglan la consignaziun da las indicaziuns segund l'alinea 7 sco er la furnaziun ulteriura e la posiziun dals medis e da las medias da confidenza. Sch'ellas na pon betg sa cunvegnir, relascha il cussegl federal las prescripziuns necessarias.

Art. 58 Garanzia da la qualitat

¹Suenter avair consultà las organisaziuns interessadas po il cussegl federal prevair controllas scientificas e sistematicas per garantir la qualitat u l'adequattadad da las prestaziuns surpigliadas da l'assicuranza obligatoria per la tgira da malsauns.

²El po surdar l'execuziun da las controllas a las federaziuns professiunalas u ad autras instituziuns.

³El regla cun tge mesiras che la qualitat u l'adequattadad da las prestaziuns saja da garantir u da restabilir. El po spezialmain prevair che:

- a. il consentiment dal medi u da la media da confidenza saja necessari avant ch'exequir tschertas proceduras diagnosticas u terapeuticas, surtut da talas ch'èn particularmain charas;
- b. diagnosas e terapias spezialmain charas u difficilas vegnian bunifitgadas da l'assicuranza obligatoria da malsauns be lur, sch'ellas vegnan exequidas da furniturs da prestaziun qualifitgads per quest intent. El po designar pli detagliadamain ils furniturs da prestaziuns.

Art. 59 Exclusiun da furniturs da prestaziuns

Sch'in assicurader na vul per motivs impurtants betg u betg pli permetter ad in furnitur da prestaziuns dad esser activ per ses assicurads a basa da questa lescha, spezialmain en cas da cuntravenziuns cunter las pretensiuns cuntegnidas en ils artitgels 56 e 58, ha la dretgira da cumpromiss da decider segund l'artitel 89.

5. Chapitel: Finanziaziun

1. Part: Procedura da finanziaziun e rendaquint

Art. 60

¹L'assicuranza obligatoria per la tgira da malsauns vegn finanziada tenor la procedura da repartiziun da las expensas. Ils assicuraders furman reservas suffizientas per finanziar malsognas gia succedidas e per garantir la solvenza a lung temp.

²La finanziaziun sto purtar sasezza. Ils assicuraders cumprovan separadamain en la bilantscha las provisiuns e reservas destinadas per l'assicuranza obligatoria per la tgira da malsauns.

³Ils assicuraders mainan ina contabilitad separada per l'assicuranza obligatoria per la tgira da malsauns. L'onn da quint correspunda a l'onn chalendar. Las premias e las prestaziuns per malsogna e per accidents èn da cumprovar separadamain.

⁴Il cussegl federal relascha las prescripziuns necessarias, particularmain pertutgant la contabilitad, il rendaint, la controlla dals quints, la furnaziun da reservas ed il piazzament dals chapitals.

2. Part: Premias dals assicurads

Art. 61 Principi

¹L'assicurader fixescha las premias per ses assicurads. Uschenavant che questa lescha na prevesa betg excepziuns, incassescha l'assicurader da ses assicurads las medemas premias.

²L'assicurader po graduar las premias segund ils custs cumprovads tenor chantuns e regiuns. Decisiv è il domicil da la persuna assicurada. Entaifer in chantun poi vegnir fatg sin il pli trais graduaziuns regiunalas.

³Per ils assicurads fin a 18 onns cumplenids (uffants) ha l'assicurader da fixar ina premia pli bassa che per assicurads pli vegls (creschids). El ha il dretg da far quai er per assicurads che n'han anc betg cumpleni 25 onns e che van a scola, che fan in studi u in emprendissadi.

⁴Las tariffas da premias da l'assicuranza obligatoria per la tgira da malsauns dovràn l'approvaziun dal cussegl federal.

Art. 62 Furmas spezialas d'assicuranza

¹L'assicurader po reducir las premias per assicuranzas cun ina tscherna limitada dal furnitur da prestaziuns segund l'artitgel 41 alinea 4.

²Il cussegl federal po permetter autras furmas d'assicuranza, particularmain talas en las qualas:

- a. ils assicurads obtegnan la pussaivladad da sa participar, cunter ina reducziun da las premias, pli fitg vi dals custs che quai che prevesa l'artitgel 64;
- b. l'autezza da las premias dals assicurads sa drizza tenor la dumonda, sch'els hajan fatg diever da prestaziuns u betg durant in tschert temp.

³Il cussegl federal regla pli detagliadamain las furmas spezialas d'assicuranza. El fixescha particularmain a basa da las pretendiuns tecnicas d'assicuranza ils limits maximalis per las reducziuns da premias ed ils limits minimalis per ils supplements da premias. La gulfaziun da ristga segund l'artitgel 105 resta resalvada en mintga cas.

Art. 63 Indemnisaziuns a terzs

¹Sch'in patrun, ina federaziun da patruns, ina federaziun da lavurants u in'autorità da provediment surpiglia incumbensas per exequir l'assicuranza da malsauns, ha l'assicurader d'als conceder persuerter ina indemnisaziun commensurada.

²Il cussegl federal fixescha il limit maximal da l'indemnisaziun.

3. Part: Participaziun als custs

Art. 64

¹ Ils assicurads sa participeschan als custs per las prestaziuns furnidas.

² Questa participaziun als custs consista da:

- a. in import annual fix (pretaxa); e
- b. 10 pertschient dals custs che surpassan la pretaxa (resalva persunala).

³ Il cussegl federal fixescha la pretaxa e l'import maximal annual da la risalva persunala.

⁴ Per ils uffants na vegni betg pretendì ina pretaxa e l'import maximal annual è reducì a la mesadad. Sche plirs uffants èn assicurads tar il medem assicurader, esi da pajar per els ensemen sin il pli la pretaxa e l'import maximal da la risalva persunala debitads per ina persuna creschida.

⁵ Ils assicurads prestan ultra da quai ina contribuziun vi dals custs per il segiurn en l'ospital che vegn graduada tenor la chargia finanziaria da la famiglia. Il cussegl federal fixescha la contribuziun.

⁶ Il cussegl federal po:

- a. prevair per tschertas prestaziuns ina pli auta participaziun als custs;
- b. reducir u dismetter la participaziun als custs da tractaments da lunga durada sco er da tractaments da grevas malsognas;
- c. dismetter la participaziun als custs en cas d'in'assicuranza cun ina tscherna limitada dal furnitur da prestaziuns segund l'artitgel 41 alinea 4, sche quella sa mussa per na cunvegnetta.

⁷ L'assicurader na dastga betg incassar ina participaziun als custs, sch'i sa tracta da prestaziuns en cas da maternitad.

4. Part: Reducziun da premias tras subsidis dal maun public

Art. 65 Reducziun da premias tras ils chantuns

¹ Ils chantuns concedan reducziuns da premias als assicurads en relaziuns economicas modestas.

² Quellas èn da fixar uschia che las contribuziuns annualas da la confederaziun e dals chantuns segund l'artitgel 66 vegnan da princip pajadas entirament.

³ Ils chantuns dastgan constrenscher ils assicuraders ad ina collavuraziun che surpassa la disposiziun en l'artitgel 83 alinea 3 be cun lur consentiment.

Art. 66 Contribuziuns da la confederaziun e dals chantuns

¹ La confederaziun conceda annualmain contribuziuns als chantuns per reducir las premias en il senn da l'artitgel 65.

²Las contribuziuns annualas da la confederaziun als chantuns vegnan fixadas cun in simpel conclus federal mintgamai per quatter onns e quai tegnend quint dal svilup dals custs en l'assicuranza obligatoria per la tgira da malsauns e da la situaziun finanziala da la confederaziun.

³Il cussegl federal fixescha la part che cumpeta a mintga chantun tenor la populaziun residenta e la forza finanziaria da quel. El po er resguardar la media da las premias per l'assicuranza obligatoria per la tgira da malsauns dals singuls chantuns.

⁴El fixescha tenor la forza finanziaria dals chantuns, en tge mesira minimala che quels han da cumplettar il subsidi federal cun agens meds. La contribuziun totala da tuts chantuns sto correspunder almain a la mesadad dal subsidi federal.

⁵In chantun dastga reducir la contribuziun ch'el ha da surpigliar tenor alinea 4 per maximal 50 pertschient, sche la reducziun da premias per assicurads en relaziuns economicas modestas è garantida malgrà sia reducziun. Il subsidi da la confederaziun a quest chantun vegn reduci en la medema proporziun. Il cussegl federal po relaschar disposiziuns detagliadas en questa chaussa.

3. Titel: Assicuranza facultativa per l'indemnisaziun da diarias

Art. 67 Participaziun

¹Tgi che ha il domicil en Svizra u exequescha qua in'activitad da gudogn ed ha cumpleni 15 onns ma betg anc 65 onns, po far tar in assicurader in'assicuranza per l'indemnisaziun da diarias segund l'artitel 68.

²El po tscherner per quest intent in auter assicurader che l'assicuranza obligatoria per la tgira da malsauns.

³L'assicuranza per l'indemnisaziun da diarias po vegnir concludida sco assicuranza collectiva. Assicuranzas collectivs pon vegnir concludidas da:

- a. patruns per sasez e per lur lavurantas e lavurants;
- b. organisaziuns dals patruns e da las federaziuns professionalas per lur commembers e per las lavurantas ed ils lavurants da lur commembers;
- c. organisaziuns da lavurants per lur commembers.

Art. 68 Assicurers

¹Ils assicurers segund l'artitel 11 ston recepìr en lur sector local d'activitad mintga persuna che ha il dretg da s'assicurar.

²Il departament renconuscha er cassas da malsauns che restrenchan lur activitad sin l'assicuranza per l'indemnisaziun da diarias per ils members d'in manaschi u d'ina federaziun professiunala, sch'ellas adempleschan las cundiziuns fixadas en ils artitgels 12 e 13.

³Ils artitgels 11-17 valan conform a lur senn.

Art. 69 Resalva d'assicuranza

¹ Ils assicuraders pon excluder da l'assicuranza, cun ina clausula da resalva, malsognas existentas il mument da la recepziun. Il medem vala per anteriuras malsognas che pon tenor experientscha esser recidivas.

² La resalva d'assicuranza spirescha sin il pli tard suenter tschintg onns. Ils assicurads pon gia avant la spiraziun dal termin prestar il mussament che la resalva na saja betg pli giustifitgada.

³ La resalva d'assicuranza è be lur valaivla, sch'ella è vegnida communitgada en scrit a la persuna assicurada e sche la malsogna resalvada sco er l'entschatta e la fin dal termin da resalva èn vegnidas fixadas exactamain en la comunicaziun.

⁴ En cas d'in augment da la diaria assicurada ed en cas d'ina reducziun dal termin da spetga valan ils alineas 1-3 conform a lur senn.

Art. 70 Midada da l'assicurader

¹ Il nov assicurader na dastga betg far novas resalvas, sche la persuna assicurada mida l'assicurader, perquai che:

- a. il cumenzament u la finiziun da sia relaziun da lavur pretenda quai; u
- b. ell'abanduna il sector d'activitad da l'assicurader da fin uss; u
- c. l'assicurader da fin uss na pratitgescha betg pli l'assicuranza da malsauns sociala.

² Il nov assicurader po mantegnair en vigur las resalvas da l'assicurader da fin uss fin a la spiraziun dal termin oriund.

³ L'assicurader da fin uss procura che la persuna assicurada vegnia orientada en scrit davart ses dretg da libra circulaziun. Sch'el tralasca da far quai, resta la protecziun d'assicuranza tar el. La persuna assicurada ha da far valair ses dretg da libra circulaziun entaifer trais mais dapi ch'ella ha obtegnì la comunicaziun.

⁴ Il nov assicurader sto sin giavisch da la persuna assicurada asscurar la diaria en la dimensiun sco fin uss. El po per quest intent imputar las diarias, retratgas da l'assicurader da fin uss, sin la durada dal dretg a las prestaziuns segund l'artitgel 72.

Art. 71 Sortida d'ina assicuranza collectiva

¹ Sch'ina persuna assicurada sortescha d'ina assicuranza collectiva perquai ch'ella n'appartegna betg pli al circul dals assicurads circumscriet en il contract u perquai ch'il contract vegn dissolvì, ha ella il dretg d'entrar en l'assicuranza individuala da l'assicurader. Uschenavant che la persuna assicurada n'assurescha betg pli autas prestaziuns en l'assicuranza individuala, na dastgi betg vegnir fatg novas resalvas; la vegliadetgna d'entrada decisiva ch'è inditgada en il contract collectiv è da mantegnair.

² L'assicurader ha da procurar che la persuna assicurada vegnia infurmada en scrit concernent ses dretg d'entrar en l'assicuranza individuala. Sch'el tralasca da far quai, resta la persuna assicurada en l'assicuranza collectiva. L'assicurà ha da far valair ses dretg da midada d'assicuranza entaifer trais mais dapi avair obtegnì la comunicaziun.

Art. 72 Prestaziuns

¹L'assicurader sa cunvegna cun l'assicurà pertutgant la diaria. Els pon limitar la garanzia sin malsogna e maternità.

²Il dretg da la diaria nascha, sche la persuna assicurada è inabla da lavurar per almain la mesadad. Sch'i manca ina cunvegna cuntraria, nascha il dretg il terz di da malsogna. Cun ina reducziun correspondent da la premia po il cumenzament da la prestaziun vegnir suspendì. Sche la naschientscha dal dretg vegn fatga dependenta d'in termin da spetga, durant il qual il patrun è obligà da dar la paja, po la durada minimala dal pajament da la diaria vegnir reducida per quest termin.

³La diaria è da prestar per in u per plirs cas da malsogna durant almain 720 dis durant ina perioda da 900 dis.

⁴En cas d'ina inabilitad da lavurar parziala vegn ina diaria reducida correspondentamain prestada durant la durada prevista en l'alineia 3. La protecziun d'assicuranza per l'abilitad da lavurar anc avant maun resta mantegnida.

⁵En cas da reducziun da la diaria en consequenza da surindemnisaziun segund l'artitgel 78 alineia 2 ha la persuna assicurada inabla da lavurar il dretg da la cuntravalur da 720 bunificaziuns da diarias cumpletas. Ils termins per la retratga da la diaria vegnan prolungads en la proporziun da la reducziun.

Art. 73 Coordinaziun cun l'assicuranza da dischoccupads

¹Als dischoccupads esi da pagar la diaria entira en cas d'ina inabilitad da lavurar da passa 50 pertschient ed en cas d'ina inabilitad da lavurar da passa 25 ma da maximal 50 pertschient la mesa diaria, uschenavant ch'ils assicuraders pagan da princip prestaziuns en cas d'in grad correspondent d'inabilitad da lavurar a basa da lur cundiziuns d'assicuranza u da cunvegna tras contract.

²Assicurads senza lavur han cunter ina adattaziun commensurada da las premias il dretg d'ina midada da lur assicuranza da fin uss en in'assicuranza cun l'entschatta da las prestaziuns a partir dal 31. di, mantegnend la diaria da fin uss e senza resguardar il stadi da sanadad il mument da la midada.

Art. 74 Diaria en cas da maternità

¹Ils assicuraders han da pagar la diaria en cas da gravidanza e pagliola, sche l'assicurada è stada assicurada fin al di da la pagliola durant almain 270 dis senza ina interrupziun da pli che trais mais.

²La diaria è da prestar durant 16 emnas, da quai almain 8 emnas sunter la pagliola. Ella na dastga betg vegnir imputada sin la durada da retratga prevista en l'artitgel 72 alineia 3 ed è da prestar er sche quella durada è spirada.

Art. 75 Procedura da finanziaziun e manar quint

¹L'assicuranza da diarias vegn finanziada tenor il sistem da la repartiziun da las expensas. Ils assicuraders furman reservas suffizientas per las malsognas gia avant maun e per garantir la solvenza a lung temp. Dal rest valan ils alineas 2-4 da l'artigel 60 conform a lur senn.

²Sche l'assicurader applitgescha en l'assicuranza collectiva ina tariffa da premias che divergescha da quella da l'assicuranza individuala, sto el manar quints separads per l'assicuranza individuala e l'assicuranza collectiva.

Art. 76 Premias dals assicurads

¹L'assicurader fixescha las premias per ses assicurads. El incassescha las medemas premias, sch'i sa tracta da las medemas prestaziuns.

²Sch'in termin da spetga è vegnì fixà concernent pajar diarias, ha l'assicurader da reducir las premias correspondentamain.

³L'assicurader po graduar las premias tenor la vegliadetgna d'entrada e tenor regiuns.

⁴L'artigel 61 alineas 2 e 4 vala conform a ses senn.

⁵Il cussegl federal po relaschar prescripziuns detagliadas concernent la reducziun da las premias segund l'alinea 2 e per la graduaziun da quellas segund l'alinea 3.

Art. 77 Premias da l'assicuranza collectiva

Ils assicuraders pon prevair en l'assicuranza collectiva premias che divergeschan da quellas da l'assicuranza individuala. Ellas ston vegnir fixadas uschia che l'assicuranza collectiva porta almain sasezza.

4. Titel: Reglas da coordinaziun

1. Chapitel: Coordinaziun da las prestaziuns

Art. 78

¹Il cussegl federal regla la relaziun da l'assicuranza da malsaus sociala cun las autras assicuranzas socialas, e quai particularmain concernent:

- a. l'obligaziun d'anticipar prestaziuns e la surpigliada posteriura da prestaziuns anticipadas;
- b. l'obligaziun da dar reciprocain infurmaziuns davart la fixaziun e la midada da prestaziuns;
- c. la determinaziun da las obligaziuns da mintg'assicuranza en cas da coincidenza da malsogna ed accident;
- d. il dretg dals assicuraders da contestar decisiuns che pertutgan l'obligaziun d'in'otra assicuranza sociala da furnir prestaziuns.

²El procura ch'ìls assicurads u ìls furniturs da prestaziuns na vegnian betg surindemniads tras las prestaziuns da l'assicuranza da malsauns sociala u tras la coincidenza cun prestaziuns dad autras assicuranzas socialas, particularmain en cas d'in segium en l'ospital.

2. Chapitel: Regress

Art. 79

¹Il mument ch'i succeda in cas d'assicuranza surpiglia l'assicurader tuts dretgs da la persuna assicurada fin a l'import da las prestaziuns legalas vers tuts terzs che stattan bun per il cas d'assicuranza.

²L'assicurader ha be lur in dretg da regress vers il consort u la consorta da la persuna assicurada, vers ses parents en lingia ascendenta e descendenta u vers persunas che vivan en in tegnairchasa communabel cun la persuna assicurada, sch'els han provocà il cas d'assicuranza intenziadamain u per gronda negligentscha.

³Il cussegl federal relascha prescripziuns detagliadas concernent l'execuziun dal dretg da regress.

5. Titel: Procedura, via da dretg, disposiziuns penalas

1. Chapitel: Procedura

Art. 80 Decisiun

¹Sch'ina persuna assicurada n'accepta betg ina decisiun da l'assicurader, po ella pretender che quel dettia ina decisiun en scrit entaifer 30 dis.

²L'assicurader sto motivar la decisiun ed inditgar la via da dretg; pervi d'ina comunicaziun manglusa d'ina decisiun na dastga il pertutgà betg avair dischavantatgs.

³L'assicurader na dastga betg far dependent il relasch d'ina decisiun da l'obligaziun d'exaurir ina via interna da recurs.

Art. 81 Invista en ìls acts

Ìls participads han il dretg da prender invista dals acts. Interess privats dals assicurads e da lur confamigliars ch'èn digns da protecziun sco er interess publics preponderants èn da mantegnair. Il cussegl federal designa il circol dals participads e regla la procedura.

Art. 82 Agid d'uffizis ed assistenza administrativa

¹ Las autoritads administrativas e giudizialas da la confederaziun, dals chantuns, districts, circuls e da las vischnancas dattan als organs cumpetents da l'assicuranza da malsauns sociala sin dumonda gratuitamain la documentaziun e las infurmaziuns ch'èn necessarias per fixar, midar u pretender la restituziun da prestaziuns, per impedir retratgas da prestaziuns cunter dretg, per fixar ed incassar las premias e per prender regress vers terzs responsabels.

² Ils assicuraders tenor l'artitgel 11 ed ils ulteriurs assicuraders socials prestan vicendavlamain assistenza en ils singuls cas segund l'alineia 1.

³ Ils assicuraders dattan a las autoritads cumpetentas dals chantuns sin dumonda gratuitamain la documentaziun e las infurmaziuns necessarias per:

- a. exequir il dretg da regress tenor l'artitgel 41 alineia 3;
- b. fixar la reducziun da las premias previsa en l'artitgel 65.

Art. 83 Obligaziun da mantegnair il secret

Persunas incumbensadas d'exequir, da controllar u survegliar l'assicuranza da malsauns sociala han vers terzs da mantegnair il secret davart lur observaziuns. Nua che na s'oppona nagin interess privat dign da protecziun, po il cussegl federal prevair excepziuns da l'obligaziun da mantegnair il secret.

Art. 84 Protecziun da datas

La protecziun da datas sa drizza tenor la lescha federala dals 19 da zercladur 1991 davart la protecziun da datas, cun excepziun dals artitgels 12-15.

2. Chapitel: Via da dretg

Art. 85 Recurs

¹ Cunter decisiuns poi vegnir fatg recurs tar l'assicurader entaifer 30 dis dapi sia comunicaziun.

² Las decisiuns da recurs èn da motivar e da munir cun ina via da recurs.

³ La procedura da recurs è gratuita; i na vegn betg pajà indemnizaziuns a partidas.

⁴ L'assicurader na dastga betg far dependent il relasch d'ina decisiun da l'obligaziun d'exaurir ina via interna da recuors.

Art. 86 Dretgira chantunala d'assicuranzas

¹ Cunter decisiuns da recurs poi vegnir fatg in recurs da dretg administrativ. Il recurs è d'inoltrar entaifer 30 dis dapi la comunicaziun da la decisiun a la dretgira d'assicuranza ch'è vegnida designada dal chantun e ch'è cumpetenta per decider davart dispitas dals assicuraders tranter els u cun persunas assicuradas u cun terzs.

²In recurs poi er vegnir fatg, sche l'assicurader n'ha betg relaschè ina decisiun ni ina decisiun da recurs, malgrà la dumonda da la persuna assicurada.

³Cumpetenta è la dretgira d'assicuranzas da quai chantun en il qual la persuna assicurada u il terz ha ses domicil il mument ch'il recurs vegn fatg, u quai chantun en il qual l'assicurader, cunter il qual il recurs vegn fatg, ha sia sedia. Sch'il domicil da la persuna assicurada u dal terz sa chatta en l'exteriur, è cumpetenta la dretgira d'assicuranzas da quai chantun, en il qual ses davos domicil svizzer ha sa chattà u en il qual ses davos patrun svizzer ha sia sedia; sch'i n'è betg pussaivel d'eruir in da quest lieu, è cumpetenta la dretgira d'assicuranzas da quai chantun, en il qual l'assicurader ha sia sedia. En cas da dispitas dals assicuraders tranter els è cumpetenta la dretgira d'assicuranzas da quai chantun, en il qual l'assicurader accusà ha sia sedia.

⁴Ils assicuraders na dastgan betg far dependent il dretg dals assicurads da far recurs tar ina dretgira d'assicuranzas da l'obligaziun d'exaurir ina via interna da recurs.

Art. 87 Reglas da procedura

Ils chantuns reglan la procedura; ella ha da satisfar a las suandantas pretensiuns:

- a. La procedura sto esser simpla, speditiva e gratuita per las parts; ad ina part cun in deputament arbitrar u da levsenn pon dentant vegnir adossads ina taxa da sentenzia ed ils custs da la procedura.
- b. Il recurs sto cuntegnair ina dumonda da dretg, ina preschentaziun concentrada dals fatgs ed ina curta motivaziun. Sch'el na satisfar betg a questas pretensiuns, dat la dretgira al recurrent in termin commensurà per al meglierar, smanatschond d'uschiglio na entrar en chaussa.
- c. La dretgira constatescha cun la collavuraziun da las parts ils fatgs impurtants per la decisiun; ella rimna ils mussaments necessaris ed è libra concernent giuditgar quels.
- d. La dretgira n'è betg liada a las pretensiuns da las parts. Ella po midar ina decisiun en disfavour dal recurrent u conceder a quel dapli che quai ch'el ha pretendì; ella sto dentant dar ordavant chaschun a las parts da prender posiziun.
- e. Sche las circumstanzas giustifitgeschan quai, vegnan las parts citadas a la tractativa.
- f. Il dretg d'avair in assistent sto esser garantì. Nua che las circumstanzas giustifitgeschan quai, vegni concedì al recurrent in assistent giuridic gratuit.
- g. Il recurrent ch'obtegn raschun en chaussa ha il dretg da l'indemnisaziun da las spesas; quellas vegnan fixadas da la dretgira senza prender resguard da la valor en lita, mabain tenor la muntada da la chaussa e tenor la difficultad dal process.
- h. Las decisiuns, munidas cun ina motivaziun e cun l'indicaziun da la via da dretg sco er cun ils nums dals commembers da la dretgira, vegnan communitgadas en scrit.
- i. La revisiun da decisiuns sto esser garantida, sch'igl è vegni scuvert novs fatgs u novs mussaments u sch'in crim u in delict ha gi influenza sin la decisiun.

Art. 88 Execuziun

¹Las decisiuns e las decisiuns da recurs segund questa lescha èn exequiblas, sche:

- a. ellas na pon betg pli vegnir contestadas sin via da dretg;

- b. la via da dretg admissibla n'ha betg in effect suspensiv;
- c. l'effect suspensiv attribui ad in med da dretg è vegn retratg.

²Las decisiuns e las decisiuns da recurs exequiblas, che cuntegnan in chasti en daner u l'obligaziun da prestar ina garanzia, èn egualas a sentenzias exequiblas en il senn da l'artitgel 80 da la lescha federala davart stumadira e concurs.

Art. 89 Dretgira da cumpromiss chantunala

¹Dispitas tranter assicuraders e furniturs da prestaziuns decida ina dretgira da cumpromiss.

²Cumpetenta è la dretgira da cumpromiss da quai chantun, dal qual la tariffa vegn applitgada, u da quai chantun en il qual il furnitur da la prestaziun ha ses stabiliment stabel.

³La dretgira da cumpromiss è er cumpetenta, sche la persuna assicurada debitescha la bunificaziun (sistem dal terz garant, art. 42 al. 1); en quest cas vegn ella represchentada da l'assicurader sin ses donn e cust.

⁴Il chantun designa ina dretgira da cumpromiss. Ella sa cumpona d'ina persuna neutrala che surpiglia il presidi, e mintgamai d'ina represchentanza dal medem dumber dals assicuraders e dals furniturs da prestaziuns. Ils chantuns pon surdar las incumbensas da la dretgira da cumpromiss a la dretgira chantunala d'assicuranzas; quella vegn complettada mintgamai d'in represchentant u d'ina represchentanta dals participads.

⁵Il chantun regla la procedura; quella sto esser simpla e speditiva. La dretgira da cumpromiss constatescha cun la collavuraziun da las parts ils fatgs impurtants per la decisiun; ella rimna ils mussaments necessaris ed è libra concernent giuditgar ils mussaments.

⁶Las decisiuns, munidas cun ina motivaziun e cun l'indicaziun da la via da dretg sco era cun ils nums dals commembers da la dretgira, vegnan communitgadas en scrit.

Art. 90 Cumissiun federala da recurs per la glista da spezialitads

¹Decisiuns davart la recepziun en la glista da spezialitads (art. 52 al. 1 lit. b) èn suttamessas al recurs a la cumissiun federala da recurs per la glista da spezialitads.

²La procedura dal recurs sa drizza tenor la lescha federala davart l'organisaziun giudiziala.

Art. 91 Tribunal federal d'assicuranzas

Cunter decisiuns da las dretgiras chantunalas d'assicuranzas e da las dretgiras da cumpromiss sco er da la cumissiun federala da recurs per la glista da spezialitads poi vegnir fatg in recurs da dretg administrativ tar il tribunal federal d'assicuranzas conform a la lescha federala davart l'organisaziun giudiziala.

3. Chapitel : Disposiziuns penalas

Art. 92 Delicts

Cun praschun fin a sis mais u cun ina multa, uschenavant ch'i na sa tracta betg d'in malfatg u d'in delict smanatschà cun ina paina pli greva previsa en il cudesch penal svizzer, vegn chastiaà tgi che:

- a. mitscha da l'obligaziun d'assicuranza cun far indicaziuns nunvairas u na cumplettas u en outra maniera;
- b. ha obtegnì per sasez u per auters a basa da questa lescha prestaziuns senza avoir il dretg latiers, cun far indicaziuns nunvairas u na cumplettas u en outra maniera;
- c. sco organ executiv conform al senn da questa lescha violescha sias obligaziuns, surtut l'obligaziun da mantegnair il secret, u surdovra sia posiziun per dischavantatg da terzs, per ses agen avantatg u per procurar in avantatg illegal ad auters.

Art. 93 Surpassaments

Cun arrest u cun ina multa vegn chastiaà, tgi che intenziunadamain:

- a. violond si'obligaziun da dar infurmaziuns, dat infurmaziuns nunvairas u refusa l'infurmaziun;
- b. guntgescha da l'obligaziun da gidar e da l'assistenza administrativa segund l'artitgel 82;
- c. cuntrafa ad ina controlla ordinada da l'autorità da surveglianza u fa quella en outra maniera nunpussaivla.

Art. 94 Cuntravenziuns en manaschis da fatschenta

Ils artitgels 6 e 7 da la lescha federala davart il dretg penal administrativ èn applitgabels.

Art. 95 Procediment penal

Il procediment penal è chausa dals chantuns.

6. Titel: Disposiziuns finalas

1. Chapitel: Execuziun

Art. 96

Il cussegl federal è incumbensà cun l'execuziun da questa lescha. El relascha las disposiziuns executivas.

2. Chapitel: Disposiziuns transitorias

Art. 97 Relaschs chantunals

¹Ils chantuns relaschan las disposiziuns executivas tar l'artitgel 65 avant l'entrada en vigur da questa lescha. Il cussegl federal fixescha la data fin a la quala els ston decretar las ulteriuras disposiziuns executivas.

²Sch'il relasch da la regulaziun definitiva tar l'artitgel 65 n'è betg pussaivla fin al termin fixà, po la regencha chantunala decretar ina regulaziun provisoria.

Art. 98 Continuaziun cun l'assicuranza tras cassas da malsauns reconuschidas

¹Las cassas da malsauns reconuschidas tenor la lescha federala dals 13 da zercladur 1911, che vulan cuntinuar cun l'assicuranza da malsauns segund questa lescha, han d'annunziar quai a l'uffizi federal sin il pli tard sis mais avant che questa lescha va en vigur. A medem temp han ellas d'inoltrar las tariffas da premias da l'assicuranza obligatoria per la tgira da malsauns e da l'assicuranza facultativa per diaras per l'approvaziun segund ils artitgels 61 alinea 4 e 76 alinea 4.

²Cassas da malsauns, da las qualas l'activitad sa restrenscha tenor il dretg da fin uss sin in manaschi u ina federaziun professiunala, pon cuntinuar da pratitgar l'assicuranza per diarias en quest rom limità. Ellas han d'inditgar quai en la comunicaziun segund l'alinea 1.

³Il cussegl federal relascha las disposiziuns davart la repartiziun da la facultad existenta da las cassas da malsauns sin las assicuranzas che cuntineschan a pratitgar tenor il dretg nov.

Art. 99 Renunzia a la pratica da l'assicuranza da malsauns sociala

¹Cassas da malsauns che desistan da pratitgar l'assicuranza da malsauns conform a questa lescha, perdan lur reconuschientscha il mument che questa lescha va en vigur. Ellas han da communitgar quai en scrit a lur commembers ed a l'uffizi federal sin il pli tard sis mais avant che questa lescha va en vigur.

²Questas cassas da malsauns ston sa dissolver, sch'ellas n'èn il mument da l'entrada en vigur da questa lescha betg en possess d'ina permissiun per pratitgar assicuranzas conform al senn da la lescha davart la surveglianza da las assicuranzas dals 23 da zercladur 1987. Resalvada resta la pratica d'ina cassa d'assicuranzas per diarias ch'è restrenschida sin

in manaschi u ina federaziun professiunala. L'uffizi federal decida suenter avair consultà l'uffizi federal per las assicuranzas privatas, quala part da la facultad da questa cassa da malsauns è d'applitgar segund l'alea 3.

³Sche la facultad d'ina cassa da malsauns dissolvida na vegn betg transferida a chascun d'ina fusiun sin in auter assicurader conform l'artitgel 11 da questa lescha, croda in eventual surpli da facultad da cassas da malsauns organisadas tenor il dretg privat en il fond d'insolvenza da l'instituziun comunabla (art. 18).

Art. 100 Auters assicuraders

Assicuraders segund l'artitgel 11 litera b che vulan pratitgar l'assicuranza da malsauns sociala cun l'entrada en vigur da questa lescha han d'inoltrar lur dumonda per la permissiun correspondentia cun la documentaziun necessaria a l'uffizi federal sin il pli tard sis mais avant l'entrada en vigur da questa lescha.

Art. 101 Furniturs da prestaziuns, medis e medias da confidenza

¹Medis e medias, farmacists e farmacistas, chiropratitgants e chiropratitgantas, spenderas sco er il personal auxiliar medical e laboratoris ch'han tenor il dretg da fin uss dastgà pratitgar lur activitad a quint da l'assicuranza da malsauns, èn er autorisads da furnir prestaziuns segund il nov dretg.

²Instituts u partiziuns da tals che valan tenor il dretg da fin uss sco stabiliments d'ospital, èn admess sco furniturs da prestaziuns segund il nov dretg, uschè ditg ch'il chantun n'ha betg anc stabili la glista dals ospitals e da las chasas da tgira prevista en l'artitgel 39 alea 1 litera e. L'obligaziun dals assicuraders da furnir prestaziuns e l'atezza da la bunificaziun sa drizzan fin ad ina data che vegn fixada dal cussegl federal tenor ils contracts e las tariffas da fin uss.

³Medis e medias da confidenza ch'èn stads activs per in assicurader segund il dretg da fin uss (art. 11-13), dastgan vegnir incumbensads dals assicuraders u da lur federaziuns cun ils pensums segund l'artitgel 57 er tenor il dretg nov. Ils alineas 3-8 da l'artitgel 57 èn applitgabels er en quests cas.

Art. 102 Relaziuns d'assicuranza existentas

¹Sche cassas da malsauns reconuschidas tenor il dretg vegl pratitgeschan vinavant assicuranzas existentas per la tgira e per diarias da malsauns tenor il dretg nov, vegn il dretg nov applitgà per questas assicuranzas dapi l'entrada en vigur da questa lescha.

²Disposiziuns da las cassas da malsauns davart prestaziuns en cas da tgira da malsauns, che surpassan las prestaziuns segund l'artitgel 34 alea 1 (prestaziuns statutaricas, assicuranzas supplementaras), èn d'adattar al dretg nov entaifer in onn dapi l'entrada en vigur da questa lescha. Fin a l'adattaziun sa drizzan dretgs ed obligaziuns dals assicurads tenor il dretg vegl. La cassa da malsauns è obligada d'offrir a lur assicurads contracts d'assicuranza che garanteschan almain la medema dimensiun da protecziun d'assicuranza sco fin uss. Da las periodas d'assicuranza cumplenidas sut il dretg vegl esi da tegnair quint tar la fixaziun da las premias.

³Relaziuns d'assicuranza existentas tar cassas da malsauns segund il dretg vegl, che perdan lur reconuschientscha e che pratitgeschan vinavant l'assicuranza sco instituziun d'assicuranza conform al senn da la lescha davart la surveglianza da las assicuranzas dals 23 da zercladur 1978 (art. 99), scadan cun l'entrada en vigur da questa lescha. Ils assicurads pon però pretender lur mantegniment, sche l'instituziun d'assicuranza offrescha vinavat l'assicuranza correspondenta.

⁴Contracts d'assicuranza, ch'existan tenor il dretg vegl cun auters assicuraders che cun cassas da malsauns reconuschidas per ristgas che vegnan garantidas tenor questa lescha tras l'assicuranza obligatoria per la tgira da malsauns, scadan cun l'entrada en vigur da la lescha. Premias pajadas sur quest termin or, vegnan restituidas. Prestaziuns d'assicuranza per accidents ch'èn succedids avant l'entrada en vigur da la lescha èn dentant da conceder segund ils contracts existents.

⁵Contracts d'assicuranza, ch'existan tenor il dretg vegl cun auters assicuraders che cun cassas da malsauns reconuschidas per ristgas che vegnan garantidas tenor questa lescha tras l'assicuranza facultativa per diarias, pon enteifer in onn dapi l'entrada en vigur da questa lescha vegnir adattads al nov dretg sin giavisch da l'assicurà u da l'assicurada, sche l'assicurader pratitgescha l'assicuranza facultativa per diarias conform a questa lescha.

Art. 103 Prestaziuns d'assicuranza

¹Prestaziuns d'assicuranza per tractaments ch'èn vegnids fatgs avant l'entrada en vigur da questa lescha, vegnan concedidas tenor il dretg vegl.

²Indemnisaziuns currentas da diarias ord assicuranzas existentas per diarias tar assicuranzas da malsauns reconuschidas, èn anc da conceder durant maximal dus onns tenor las disposiziuns dal dretg vegl davart la durada da prestaziuns.

Art. 104 Contracts tariffars

¹Ils contracts tariffars existents na vegnan betg dissolvids cun l'entrada en vigur da questa lescha. Il cussegl federal fixescha la data fin a la quala ch'els ston vegnir adattads al dretg nov.

²Assicuraders ch'entschaivan a pratitgar l'assicuranza da malsauns sociala sut il dretg nov, han il dretg da far part da contracts tariffars ch'èn vegnids concludids sut il dretg vegl da las federaziuns da cassas da malsauns (art. 46 al. 2).

³Il cussegl federal fixescha il mument, naven dal qual ospitals e chasas da tgira han d'observar l'artitgel 49 alineas 6 e 7.

Art. 105 Gulivaziun da las ristgas

¹Assicuraders che han tranter lur assicurads pli paucas dunnas e persunas attempadas che la media da tuts assicurads ston pagar a l'instituziun communabla (art. 18) en favur d'assicuraders cun in dumber da dunnas e persunas attempadas sur la media contribuziuns che guliveschan cumplainamain las differenzas dals custs sur la media tranter las gruppas da ristga decisivas.

²Decisivas per la cumparegliaziun èn las structuradas dals effectivs entaifer in chantun e mintga assicurader.

³L'instituziun communabla exequescha la gulivaziun da las ristgas tranter ils assicuraders entaifer ils singuls chantuns.

⁴La gulivaziun da las ristgas è limitada sin la durada da diesch onns a partir da l'entrada en vigur da questa lescha. Il cussegl federal relascha las disposiziuns executivas per la gulivaziun da las ristgas, observond las stimulaziuns dals assicuraders per spargnar custs e cuntanscher in'assicuranza economica.

Art. 106 Subsidis federals

¹Per ils emprims quatter onns sunter l'entrada en vigur da questa lescha, ma sin il pli fin l'onn 1999, muntan ils subsidis federals annuals segund l'artigel 66 a:

a.	per l'emprim onn	1830 milliuns francs
b.	per il segund onn	1940 milliuns francs
c.	per il terz onn	2050 milliuns francs
d.	per il quart onn	2180 milliuns francs.

²Per ils emprims quatter onns sunter l'entrada en vigur da questa lescha, ma sin il pli fin l'onn 1999, correspunda l'import global minimal ch'ils chantuns han da contribuir ord agens meds a las suandantas procentualas da la contribuziun federala:

a.	per l'emprim onn	35 pertschient
b.	per il segund onn	40 pertschient
c.	per il terz onn	45 pertschient
d.	per il quart onn	50 pertschient.

3. Chapitel: Referendum ed entrada en vigur

Art. 107

¹Questa lescha è suttamessa al referendum facultativ.

²Il cussegl federal fixescha la data da l'entrada en vigur. El po reducir ils termins previs en ils artitgels 98 alinea 1, 99 alinea 1 e 100.

Abrogaziun e midada da leschas federalas

1. La lescha federala dals 13 da zercladur 1911 davart l'assicuranza da malsauns vegn abrogada.
2. La lescha davart la sorveglianza da las assicuranzas dals 23 da zercladur 1978 (DS 961.01) vegn midada sco suonda:

Art. 4 al. 1 lit. f e g

¹Exceptadas da la sorveglianza èn:

- f. las cassas da malsauns conform al senn da l'artitgel 12 da la lescha federala dals 18 da mars 1994 davart l'assicuranza da malsauns (LAM);
- g. ils reassicuraders mess a pèr a las cassas da malsauns en applicaziun da l'artitgel 14 alinea 2 LAM;

Art. 5

Abrogà

Art. 47 al. 2-4

²Per disputas ord assicuranzas supplementaras tar l'assicuranza da malsauns sociala segund la lescha federala dals 18 da mars 1994 davart l'assicuranza da malsauns prevesan ils chantuns ina procedura simpla e speditiva, en la quala il derschader constatescha ils fatgs d'uffizi enor e giuditgescha ils mussaments tenor ses liber apprezzar.

³En cas da disputas cunfurm al senn da l'alinea 2 na dastgi betg vegnir adossà custs da procedura a las parts; en cas d'in process or da levsenn po il derschader dentant adossar tals custs entirain u parzialmain a la part culpanta.

⁴actual alinea 2

3. La lescha federala davart il contract d'assicuranza(DS 221 229.1) vegn midada sco suonda:

Art. 100 al. 2

²Per prendiders d'assicuranza ed assicurads che valan per dischoccupads segund l'artitgel 10 da la lescha davart l'assicuranza da dischoccupads dals 25 da zercladur 1982 (DS 837.0), esi ultra da quai d'appplitgar conform a lur senn ils artitgels 71 alinea 1 e 73 da la lescha federala dals 18 da mars 1994 davart l'assicuranza da malsauns.

Art. 101 al. 1 cif. 2

¹Questa lescha na vegn betg applitgada:

2. per las relaziuns da dretg privatas tranter instituziuns d'assicuranza, ch'èn exceptadas da la sorveglianza segund l'artitgel 4 literas a-e e g da la lescha davart la sorveglianza da las assicuranzas (LSA) dals 23 da zercladur 1978 (DS 961.01) u èn suttemessas ad ina sorveglianza simplifitgada (art. 53 al. 3 LSA), e lur assicurads.

4. La lescha federala davart l'assicuranza cunter accidents (DS 832.20) vegn midada sco suonda:

Art. 68 al. 1 lit. c

¹Persunas, per las qualas l'ISAA n'è betg cumpetent concernent l'assicuranza, vegnan assicuradas cunter accident segund questa lescha, e quai tras:

c. las cassas da malsauns confurm al senn da la lescha federala dals 18 da mars 1994 davart l'assicuranza da malsauns;

5. La lescha federala dals 19 da mars 1965 (DS 831.30) davart las prestaziuns supplementaras tar l'assicuranza da vegls, survivents ed invaliditad vegn midada sco suonda:

Art. 3 al. 4 lit. d e 4bis

⁴Da las entradas vegnan deducidas:

d. las premias per assicuranzas da vita, cunter accidents e d'invaliditad fin a l'import annual maximal da 300 francs per persunas sulettas e 500 francs per consorts e persunas cun uffants cun il dretg d'ina renta u ch'èn participads a la renta sco er las contribuziuns a las assicuranzas socialas da la confederaziun, cun exclusiun da l'assicuranza da malsauns;

^{4bis}Il cussegj federal designa ils custs per chasas da tgira, per il medi, dentist, medicaments, per la tgira e per ils meds auxiliars sco er ils plicusts chaschunads tras impediments, che pon vegnir deducids.

Disposiziuns transitorias

¹Sco cumpensaziun per la suppressiun da la deducziun da las premias da l'assicuranza da malsauns vegnan ils limits d'entrada segund l'artitgel 2 alinea 1 augmentads per persunas sulettas e consorts, e quai per in import unic che vegn fixà dal cussegj federal. Ils chantuns han d'augmentar per la medema mesira l'import per las expensas personalas per dimorants en chasas da tgira segund l'artitgel 2 alinea 1bis.

²L'augment succeda a l'entschatta da l'onn.

6. La lescha federala dals 24 da zercladur 1977 (DS 851.1) davart la cumpetenzza per il sustegn da basegnus (LCS) vegn midada sco suonda:

Art. 3 al. 2 lit. b

²Na consideradas sco sustegniment vegnan:

a. ...

b. las contribuziuns minimalas vi d'assicuranzas obligatorias ch'èn n da prestar d'ina communitad empè d'assicurads.

Text da la votaziun

Lescha federala davart mesiras repressivas en il dretg dals esters

dals 18 da mars 1994

I

La lescha federala dals 26 da mars 1931 (DS 142.20) davart il segiurn ed il domicil dals esters vegn midada sco suonda:

Art. 13a

Per garantir l'execuziun d'ina procedura d'expulsiun, po l'autorità chantunala competenta arrestar in ester che na posseda betg ina permissiun da segiurn u da domicil per ina durada da maximal trais mais, durant la preparaziun da la decisiun davart ses dretg da segiurn, sche questa persuna:

- a. refusa a chaschun da la procedura d'asil u d'expulsiun da preschentar sia identitad, sch'ella inoltescha pliras dumondas d'asil sut diversas identitads u na dat senza motivs suffizients repetidamain betg suatientscha ad ina citaziun;
- b. abanduna in territori al assignà u penetrescha en in territori al scumandà a basa da l'artitgel 13e;
- c. n'observa betg in scumond d'entrar en il pajais e na po betg vegnir renvià immediat;
- d. inoltescha ina dumonda d'asil suenter in'expulsiun entrada en vigur a basa da l'artitgel 10 alinea 1, litera a u b u suenter ina expulsiun giudiziala nuncundiziunada;
- e. smanatscha seriusamain autras personas u metta lur vita u lur integritad corporala considerablmain en privel e vegn per quest motiv persequità penalmain u è gia vegnì condemnà.

Art. 13b

¹Sch'ina decisiun da rinviada u d'expulsiun d'emprima istanza è vegnida communi-
tgada, po l'autorità chantunala cumpetenta prender las suandantas mesiras per garantir
l'execuziun:

- a. tegnair en arrest la persuna pertutgada, sch'ella sa chatta gia en arrest a basa da
l'artitgel 13a;
- b. arrestar ella, sch'igl exista motivs segund l'artitgel 13a litera b, c u e;
- c. arrestar ella, sch'igl exista indizis concrets, ch'ella veglia guntgir da l'expulsiun, surtut
sche ses cumportaments da fin uss laschan concluder ch'el fetschia resistenza a las
ordras da las autoritads.

²L'arrest dastga durar maximal trais mais; sche difficultads particularas impedeschan
l'execuziun da la rinviada u da l'expulsiun, po l'arrest vegnir prolungà cun il consenti-
ment da l'autorità giudiziala chantunala per maximal sis mais.

³Las mesiras necessarias per l'execuziun da la rinviada u da l'expulsiun èn da prender
senza retard.

Art. 13c

¹L'arrest vegn ordinà da l'autorità dal chantun ch'è cumpetent per l'execuziun da la
rinvlada u l'expulsiun.

²La legalità e la commensurabladad da l'arrest èn d'examinar sin il pli tard suenter 96
uras tras in'autorità giudiziala a basa d'ina procedura orala.

³L'autorità giudiziala resguarda tar l'examinaziun da la decisiun davart l'ordinaziun
da l'arrest, la cuntinuaziun e la revocaziun da quel, ultra dals motivs per l'arrest,
particularmain las relaziuns da famiglia da la persuna arrestada e las circumstanzas da
l'execuziun da l'arrest. L'ordinaziun d'in arrest preventiv e d'expulsiun è esclusa vers
uffants e giuvenils che n'han anc betg cumplenì 15 onns.

⁴L'ester arrestà po inoltrar in mais suenter l'examinaziun da l'arrest ina dumonda per la
relaschada ord l'arrest. L'autorità giudiziala ha da decider davart la dumonda entaifer
otg lavurdis a basa d'ina procedura orala. Ina nova dumonda per la relaschada ord l'arrest
po vegnir fatga tar l'arrest segund l'artitgel 13a suenter in mais e tar l'arrest segund
l'artitgel 13b suenter dus mais.

⁵L'arrestà vegn relaschà:

- a. sch'il motiv da l'arrest croda davent u sch'i sa mussa che l'execuziun da la rinviada
u da l'expulsiun è nunpussaivla, saja per motivs giuridics u reals;
- b. sche la dumonda per la relaschada è vegnida acceptada;
- c. sche la persuna arrestada vegn suttamessa ad in chasti u ad ina mesira che la privescha
da la libertad.

⁶L'autorità cumpetenta ha da decider senza retard davart il dretg da segiurn da l'ester
arrestà.

Art. 13d

¹ Ils chantuns procuran ch'ina persuna inditgada da l'arrestà e che sa chatta en Svizra vegnia infurmada. L'arrestà po avair contact a bucca u en scrit cun ses advocat.

² L'arrest è d'exequir en localitads adattadas. Igl è d'evitar da metter en fermanza arrestads ensemen cun personas subidas ad in arrest d'inquisiziun u penal. Igl è tant sco pussaivel d'offrir als arrestads in'occupaziun adattada.

Art. 13e

¹ L'autorità chantunala cumpetenta po adossar ad in ester che na posseda betg ina permissiun da segiurn u da domicil e che disturba u pericletescha la segirezza publica e l'urden public, particularmain per cumbatter la martganzia illegala cun meds enivrants, la grevezza ch'el na dastgia betg abandonar in territori al assegnà u penetrar en in territori determinà.

² Questas mesiras vegnan ordinadas da l'autorità dal chantun ch'è cumpetent per l'execuziun da la rinviada u da l'expulsiun. Il scumond da passar en in territori determinà po er vegnir relaschà da l'autorità dal chantun en il qual quest territori è situà.

³ Cunter l'ordinaziun da questa mesira poi vegnir fatg recurs tar in'autorità giudiziala chantunala. Il recurs n'ha betg in effect suspensiv.

Art. 14

¹ L'autorità chantunala cumpetenta po exiliar in ester en in stadi designà dad ella, sche:

- a. el lascha passar il termin al fixà per la partenza;
- b. la rinviada u l'expulsiun po vegnir exequida immediat;
- c. el sa chatta en arrest segund l'artitgel 13b ed igl è avant maun ina decisiun da rinviada u d'expulsiun cun vigur legala.

² Sche l'ester ha la pussaivladad da sa render legalmain en plirs pajais, vegn el exilià en il pajais da sia tscherna.

³ L'autorità chantunala cumpetenta po durant ina procedura da rinviada u d'expulsiun intercurir in ester sco er las chaussas ch'el ha cun sai, per metter en segirtad ils documents da viadi u d'identitad. L'inquisiziun dastga be vegnir fatga d'ina persuna da la medema schlattaina.

⁴ Sch'igl è vegnì prendì ina decisiun d'ina emprima istanza, po l'autorità giudiziala ordinar l'inquisiziun d'in'abitaziun u dad autras localitads, sch'igl exista il suspect ch'in ester ch'è da rinviar u d'exiliar sa zuppia en quellas.

Art. 14a al. 1

¹ Sche l'execuziun da la rinviada u da l'expulsiun n'è betg pussaivla, betg admissibla u na raschunaivla, decida l'uffizi federal per fugitivs da recepir l'ester provisoriain.

Art. 14b al. 1 e 2

¹La recepziun provisoriala po vegnir proponida da l'uffizi federal per dumondas dals esters, da la procura federala u da l'autorità chantunala per la polizia dals esters.

²La recepziun provisoriala è d'annullar, sche l'execuziun è admissibla e sch'igl è pussaivel a l'ester ed er raschunabel per el da sa render legalmain en in terz stadi u da returnar en ses stadi d'origin u dad ir en il pajais da sia davosa residenza. La recepziun provisoriala vegn annullada, sche l'ester abanduna la Svizra libramain u sch'el obtegna ina permissiun da segiurn.

Art. 14d

Abrogà

Art. 14e

¹La confederaziun po finanziar entirmain u parzialmain la construcziun e l'endrizzament da stabiliments chantunals da retenziun che servan exclusivamain per l'execuziun da l'arrest preventiv e d'expulsiun. Per la procedura èn applitgablus confurm lur senn las disposiziuns correspondentas da las parts 2 e 5-8 da la lescha federala dals 5 d'october 1984 davart las prestaziuns da la confederaziun per l'execuziun da chastis e mesiras.

²La confederaziun sa participescha cun ina pauschala per di vi dals custs da manaschi dals chantuns per l'arrest preventiv e d'expulsiun. La pauschala vegn concedida per:

- a. requirents d'asil;
- b. fugitivs ed esters dals quals l'arrest stat en connex cun l'annullaziun d'ina recepziun provisoriala;
- c. persunas da las qualas l'arrestaziun è vegnida ordinada en connex cun ina decisiun d'expulsiun tras l'uffizi federal per fugitivs;
- d. fugitivs che vegnan exiliads segund l'artitgel 41 da la lescha d'asil dals 5 d'october 1979.

Art. 15 al. 4 emprima frasa

⁴L'uffizi federal per fugitivs è cumpetent per ordinar ed exequir la recepziun provisoriala, uschenavant che questa lescha na surdat betg questa incumbensa als chantuns. ...

Art. 20 al. 1bis

Abrogà

Art. 23a

Tgi che n'observa betg las mesiras segund l'artitgel 13e, vegn punì cun praschun fin ad in onn u cun arrest, sch'i sa mussa che l'execuziun da la rinviada u da l'expulsiun è nunpussaivla per motivs giuridics u reals.

Art. 24 al. 1 emprima frasa

¹ La persecuziun ed il giudicament da las cuntravenziuns segund ils artitgels 23 e 23a cumpetan als chantuns. ...

II

La lescha d'asil dals 5 d'october 1979 (DS 142.31) vegn midada sco suonda:

Art. 12b, titel dal cuntegn, al. 1 lit. b ed al. 5

Obligaziun da cooperar ed inquisiziun

¹ Tgi che fa ina dumonda per asil è obligà da cooperar per pudair constatar ils fatgs. El sto spezialmain:

b. consegnar ils documents da viadi e d'identitad al post da registraziun gia il mument da sia arrivada;

⁵ Sch'il requirent è mess sut tetg en in post da registraziun u en in loschament collectiv, po l'autorità cumpetenta intercurir el sez sco er las chaussas ch'el ha cun sai, per metter en segirtad ils documents da viadi e d'identitad sco er objects privlus. Il requirent dastga be vegnir intercurì d'ina persuna da la medema schlattaina.

Art. 17a al. 1 lit. b e d sco er al. 2

¹ La decisiun d'exiliaziun cuntegna:

b. la data e l'ura cur ch'il requirent ha d'avair abandonà il territori svizzer. En cas da l'ordinaziun d'ina recepciun provisoria vegn in termin fixà il mument da l'annulaziun;

d. eventualmain l'indicaziun da quels stadis en ils quals il requirent na dastga betg vegnir rinviads enavos;

² En cas da decisiuns segund l'artitgel 16 alineas 1 e 2 po l'execuziun vegnir ordinada immediat.

Art. 18 al. 1 e 3

¹ Sche l'execuziun da l'expulsiun n'è betg pussaivla, na admissibla u na raschunaivla, regla l'uffizi federal la relaziun da residenza conform a las disposiziuns legalas davart la recepciun provisoria dad esters.

³ Sch'i sa mussa che l'execuziun n'è betg realisabla malgrà l'applicaziun da mesiras repressivas, propona il chantun a l'uffizi federal d'ordinar ina recepciun provisoria.

Art. 47, titel dal cuntegn, al. 1, 2 e 2bis

Effect suspensiv ed execuziun immediata

¹ Sche l'expulsiun è immediat exequibla, po l'ester inoltrar entaifer 24 uras ina dumonda per restabilir l'effect suspensiv. El sto vegnir infurmads concernent ses dretgs.

²Davart sia dumonda per restabilar l'effect suspensiv ha l'autorità cumpetenta da decider entaifer 48 uras.

^{2bis}Il recurrent po vegnir tegnids a ferm durant maximal 72 uras fin che l'autorità cumpetenta ha decidì davart sia dumonda.

III

Disposiziuns finalas

Art. 1 Execuziun

¹Ils chantuns relaschan las disposiziuns d'introducziun necessarias per l'execuziun da questa lescha.

²Fin a la decretaziun da quellas, ma durant maximal dus onns, èn las regenzas chantunales cumpetentas da relaschar las disposiziuns necessarias.

Art. 2 Disposiziuns transitorias

Per las proceduras pendentas il mument da l'entrada en vigur da questa lescha vala il dregt nov. L'ordinaziun d'in arrest preventiv u d'expulsiun u per l'inquisiziun a basa da fatgs, ch'èn succedids avant l'entrada en vigur da questa lescha, è dentant esclusa.

Art. 3 Referendum ed entrada en vigur

¹Questa lescha è suttamessa al referendum facultativ.

²Il cussegl federal fixescha la data da l'entrada en vigur.

PP

SPED. POSTALA

Spediziuns enavos a la
controlla d'abitants da
la vischnanca

Recumandaziun a votantas e votants

Il cussegl federal ed il parlament recumondan a votantas e votants per ils motivs allegads da vuschar ils 4 da december 1994 sco suonda:

- **GEA a la lescha federala dals 18 da mars 1994 davart l'assicuranza da malsauns**
- **NA a l'iniziativa dal pievel «per ina sauna assicuranza da malsauns»**
- **GEA a la lescha federala dals 18 da mars 1994 davart mesiras repressivas en il dretg dals esters**